

JAARVERSLAG

2023





VAN DILEMMA'S NAAR KANSEN

Jaarverslag 2023
NV Area Reiniging, Emmen

INHOUDSOPGAVE

Bestuursverslag	5
Voorwoord	6
Onze kerntaken	9
Onze missie	10
Financiële prestaties	10
Van Afval Naar Grondstof	13
Duurzaamheidsagenda	26
Commerciële dienstverlening	27
Human Resource Management	28
Bedrijfsveiligheid en KAM	33
Risico's en onzekerheden	35
Good governance	36
Vooruitzichten 2024	37
Jaarrekening 2023	40
Balans per 31 december 2023	41
Winst-en-verliesrekening over 2023	43
Kasstroomoverzicht over 2023	44
Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening	46
Overige gegevens	63
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	65



BESTUURSVERSLAG 2023

JAARVERSLAG 2023

BESTUURSVERSLAG



VOORWOORD

Ook organisaties kennen het sentiment waarin je met elkaar constateert dat er een nieuwe fase is aangebroken. 2023 kenmerkte zich door het aandienen van een veelvoud aan interne en externe organisatievraagstukken en maatschappelijke dilemma's die gelijktijdig de kans boden om van richting te veranderen. Daarin hebben we, samen met onze deelnemende gemeenten en vele anderen, zowel intern als extern, in 2023 belangrijke stappen gezet. Dat doen we vanuit onze betrokkenheid bij en maatschappelijke rol in de mooiste regio van Nederland: Drenthe!

Realisatie van plannen

In 2023 hebben we, naast de dagelijkse aansturing van onze dienstverlening, gefocust op de vertaling van onze plannen naar concrete diensten en activiteiten. Hiermee ondersteunen we onze gemeenten in het realiseren van hun strategische doelen. Voorbeelden in de gemeente Emmen zijn de uitrol van pmd-containers bij hoogbouw, de inzet van afvalcoaches en de evaluatie van het eerste operationele

differtiaar. In de gemeente Coevorden ontwikkelden we een visie op de milieustraten en voor de gemeenten Hoogeveen, Emmen en Coevorden hebben we een aanbestedingsstrategie uitgewerkt voor een nieuw restafval verwerkingscontract.

Ook zijn de productovereenkomsten voor 2024 geactualiseerd, is per gemeente een begroting voor 2024 opgesteld conform de nieuwe begrotingssystematiek (die we in 2022 hebben ingevoerd) en hebben we de verantwoording over de productovereenkomsten geoptimaliseerd. Daarnaast hebben we in 2023 de voorlichtingscampagne 'Drenthe geeft door' geborgd in onze communicatie.

Kansen voor nieuwe richting

2023 werd ook het jaar waarin we breed en met elkaar tot het besef kwamen dat het oude normaal – dus het normaal van voor Corona, waarbij klimaatverandering, een stijgende zeespiegel of een gebrek aan grondstoffen niet echt bestaat – echt tot het verleden behoort. De transitie naar een duurzame samenleving, de energietransitie, de bouw van

circulaire ketens van herbruikbare grondstoffen, de toename van fiscale- en milieuregelgeving en een modern personeelsbeleid waarmee we medewerkers kunnen boeien en binden, vormen de uitdagingen van deze tijd. Als kosten toenemen komt het meer en meer aan op goed bestuur en management. Door optimalisatie en innovatie zijn we in staat de continuïteit van onze toegevoegde waarde als werkgever, onderneming en uitvoerder van vele diensten te waarborgen.

Onze huidige tijd biedt daarmee een even urgente als unieke kans om van richting te veranderen. Met wat er nu op ons af komt staan we aan het begin van een langdurige transitieperiode. Gezond verstand, samenwerken, leren en doorpakken zijn dan de sleutelwoorden voor succes.

Vragen die spelen

Hoe gaan we om met de schommelende brandstofprijzen, hoe blijven we investeren ondanks een forse toename van rentelasten? Hoe geven we handen en voeten aan de toenemende inflatie met effect op materiële kosten en CAO looncompensaties? Hoe komen we tegemoet aan de interne en externe wens om efficiënter en nog meer kwaliteit- en kostenbewust te werken en hoe geven we vorm aan al deze uitdagingen en dilemma's zonder de aansluiting met klanten, burgers en medewerkers te verliezen?

2023 was kortom een jaar van het handen en voeten geven aan vele uitdagingen en dilemma's.

Dit had kunnen leiden tot pessimisme, maar dat overkwam ons niet. In 2023 zijn we juist vele gesprekken aangegaan. We hebben gesproken met onderzoekers, opdrachtgevende klanten, aandeelhouders, commissarissen, vakgenoten, de OR en met tientallen medewerkers. Dat bracht vooral optimisme. Over het in gang zetten van ontwikkelingen en het zoeken naar de balans tussen moeten en kunnen.

De extreme krapte op de arbeidsmarkt leidt bovendien tot allerlei extra uitdagingen en met een gemiddelde personele leeftijd van bijna vijftig jaar schuilen er in thema's zoals personele formatie, verzuim, vitaliteit en productiviteit ferme opdrachten.

Krachtig bedrijfsresultaat

In deze mix aan ontwikkelingen en dilemma's heeft Area 2023 bijzonder krachtig afgesloten. We boekten een goed bedrijfsresultaat, investeerden in nieuw materieel en hebben samen met onze gemeenten

invulling gegeven aan de verdere uitrol van het landelijke VANG-programma (Van Afval Naar Grondstoffen). Hierbij heeft de gemeente Coevorden de keus gemaakt om in lijn met de gemeente Emmen de overstap naar diftar (gedifferentieerde tarieven) te gaan voorbereiden om dit per 1 januari 2025 te gaan invoeren.

Waar klanten zich afvragen: welke kant gaan we met het VANG-beleid op, hebben wij ons de vraag gesteld: welke andere keuzen moeten wij als uitvoeringsorganisatie van en voor Drenthe maken om vitaal en krachtig de toekomst tegemoet te gaan? Deze uitvraag zal in 2024 leiden tot een nieuwe meerjarenvisie. Een visie die we samen en gedragen door onze stakeholders vorm willen geven.

Steeds sneller verduurzamen

Optimisme en verbeeldingskracht vormen aldus een sterke motor voor transitie. Een nieuwe koers start met het besef dat we het oude normaal tot het verleden willen rekenen. Daarom kozen we er in 2023 voor om definitief en volledig te willen overstappen op de duurzame brandstof per 2024. Daarmee gaan we sneller dan we enkele jaren geleden voor mogelijk hadden gehouden. Ook de opzet van een nieuwe rapportagestructuur voor VANG alsmede alle getroffen voorbereidingen om in 2024 werkelijk van het gas af te kunnen op al onze locaties, gaan bijdragen aan een duurzame bedrijfsvoering bij Area! Wij zijn trots op deze ontwikkelingen.

Samen kunnen en moeten we naar de samenwerking en de spelregels van morgen. We zijn als maatschappelijke organisatie in staat om op allerlei terreinen veranderingen te realiseren, op voorwaarde dat we de aansluiting naar elkaar en onze toegevoegde waarde blijven bewaken. Vanuit onze betrokkenheid bij Drenthe zullen wij daar maximaal op inzetten.

Alle krachten die kortom in 2023 samenkamen, vormen nu de basis voor ons nieuwe organisatiekompas. In dit bestuursverslag nemen we u mee door het uitdagende jaar 2023 en schetsen we eveneens de perspectieven voor het jaar 2024.

Alfride Groenewold

Algemeen directeur
NV Area Reiniging

FOCUS OP DE INTERNE ORGANISATIE

In 2023 zijn we gestart met het uitwerken van de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport dat eerder werd gehouden naar de doelmatigheid van de inrichting en het functioneren van Area. Aanleiding van dit onderzoek vormde de zorg bij de gemeenten Coevorden, Emmen en Hoogeveen over de kosten van de afvalinzameling in vergelijking met die in andere gemeenten.

Over het onderzoek

Onderzoeksvragen waren:

- Is Area intern een doelmatig ingerichte en functionele organisatie?
- Zijn er ten aanzien van de doelmatigheid aandachtspunten in de organisatie aanwijsbaar?
- Zijn verbeteringen in de doelmatigheid mogelijk?

De prestaties en kosten van afvalinzameling voor de drie gemeenten werden vergeleken met die van andere gemeenten in Nederland die in dezelfde (hoogbouw) klasse vallen. Uit deze vergelijking bleek dat de prestaties in het verleden op het vlak van afvalscheiding bij de Area-gemeenten achterliepen, maar dat de laatste drie jaren gewerkt was aan een inhaalslag waarbij de verschillen steeds kleiner waren geworden. Zo werd fors geïnvesteerd in faciliteiten voor burgers, waarmee het makkelijker wordt om waardevolle grondstoffen van afval te scheiden.

De scheidingscijfers Drenthe-breed lieten zelfs resultaten zien die beter waren dan elders in Nederland. Ook bleek uit het onderzoek dat de afvalinzamelkosten niet afwijkend waren van de kosten elders in Nederland (bron: KplusV december 2022).

De kosten waren, ingegeven door de omvang van het sociaal plan voor medewerkers bij de oprichting van Area, hoger dan die van omliggende gemeenten waarvan de meeste met private inzamelaars werken. Daarentegen lieten deze gemeenten weer minder goede scheidingsresultaten zien.

Uit het onderzoek kwam dan ook naar voren dat de kosten en heffingen landelijk gezien rond het gemiddelde kostenniveau liggen. Het beeld uit eerdere rekenkameronderzoeken voor Emmen en Coevorden is hiermee bijgesteld. Toch heeft het rapport laten zien dat de doelmatigheid van de inrichting en het opereren van Area verbeterd kan worden. En met deze input is Area in 2023 voortvarend aan de slag gegaan. Ook 2024 wordt benut om de samenwerking met gemeenten rond

thema's als efficiëntie, innovaties en kansrijke kwaliteitsinterventies te verbeteren en uit te bouwen.

Onze opvolging concreet

Om onze bedrijfsprocessen te verbeteren en met name kwalitatief te optimaliseren, hebben we in 2023 ingezet op het realiseren van de ISO-kwaliteitsmanagementsystemen 9001, 14001, 45001. ISO is de internationale organisatie voor standaardisatie van werk-, arbo-, milieu- en kwaliteitsprocessen. ISO wordt wereldwijd in meer dan 160 landen door organisaties en instellingen toegepast. Vanuit een brede set van standaard normen is onze organisatie naar deze ISO-normen nu ingericht.

In 2024 zal de focus komen te liggen op het opnemen van goede instructies van alle logistieke werkprocessen en deelprocessen. Ook vanuit kwaliteitsmanagement gaan deze uitvoeringsprocessen nauwgezet gevolgd worden. Uit het onderzoek kwam naar voren dat de functies van data-analyse en projecten beter geborgd moeten worden binnen ons bedrijf. In 2023 hebben wij hierin voorzien door het aanstellen van een datamanager en een projectmanager. Het rapport concludeert overall dat Area in haar primaire taakuitvoering doelmatig functioneert.

Verbeteringen in doelmatigheid laten zich vertalen naar duidelijke afspraken tussen opdrachtgevers en Area. Vanaf 2022 worden jaarlijks al de productovereenkomsten geëvalueerd en bijgesteld. In 2023 zijn alle contracten tussen gemeenten en Area recent weer actueel gemaakt.

Vanuit de gemeenten en Area wordt gezamenlijk ook gewerkt aan het verbeteren van het overleg over kwaliteitsmanagement van de te verrichten diensten. Elkaar actiever informeren en betrekken bij ontwikkelingen maakt daar onderdeel van uit.

FOCUS OP EXTERNE ONTWIKKELINGEN

De manier waarop we in Drenthe met grondstoffen omgaan laat een mooie ontwikkeling naar hergebruik zien. Zo wordt Drenthe steeds duurzamer. Steeds meer inwoners en bedrijven willen hun afval scheiden, afvalsoorten apart inleveren en spullen hergebruiken, repareren en delen voordat iets nieuws wordt gekocht. Uit onderzoek van Milieu Centraal blijkt dat één op de drie Nederlanders duurzamer wil gaan leven. Elders in dit verslag komen wij terug op de VANG-ontwikkelingen van de Area-gemeenten. VANG is het landelijk programma Van Afval Naar Grondstoffen.

SAMENWERKING IN DRENTHE

De ambtelijke samenwerking binnen Markerein leidde in 2023 opnieuw tot goede resultaten. Met de blik gericht op het sluiten van kringlopen hebben we samen met de twaalf gemeenten van Drenthe verder vorm en inhoud gegeven aan het opnieuw aangaan van contracten voor B-stromen van de dertien milieustraten in Drenthe. Ook is per juni 2023 het nieuwe verwerkingscontract voor GFT (groente-, fruit- en tuinafval) voor alle gemeenten in Drenthe ingegaan. Het contract is vergund aan Attero te Wijster. In samenspraak met alle opdrachtgevers en aandeelhouders is ook de aanbestedingsstrategie restafval uitgewerkt. Het huidige verwerkingscontract fijn en grof restafval eindigt op 31 december 2027. In samenspraak met ons management hebben de Area-gemeenten besloten om mee te doen in de gezamenlijke Drentse aanbesteding van deze restafvalstromen.

FINANCIËLE PRESTATIES

Bedrijfseconomisch gezien hebben we het jaar 2023 wederom krachtig afgesloten met een resultaat van 1,38 mio euro. Het was laveren tussen indexaties, kostentoeenames en onverwachte niet geplande cao-verhogingen. Anno 2023 kunnen we stellen dat Area financieel een zeer gezond bedrijf is met een eigen vermogen van 8,6 miljoen euro en een solvabiliteitsratio van 31,5 procent.

OPERATIONEEL

In 2023 investeerden we omvangrijk in nieuw materieel, we realiseerden ons tweede jaar van de toepassing van diftar voor de gemeente Emmen, we versterkten de samenwerking met de gemeenten door al onze contracten voor 2023 te actualiseren en verbeterden onze dienstverlening voor het mkb-segment door te investeren in een nieuwe marketingcampagne. Hiermee zetten we onze diensten en (online) services op de kaart.

Ook hebben we voor de gemeente Emmen veel faciliteiten ingericht. Zo is bij alle hoogbouw het arsenaal ondergrondse containers fors uitgebreid en hebben we meer dan 220 GFE-zuilen geplaatst (voor groente-, fruit- en etensresten). Verder hebben we een start gemaakt om het oude 2G-netwerk te upgraden naar 5G waarmee onze 1.250 ondergrondse containers via moderne ICT-structuren in verbinding staan met onze centrale planning. Met het verrichten van al deze activiteiten hebben we wederom waarde gecreëerd voor onze aandeelhoudende gemeenten Coevorden, Emmen en Hooge-

veen. Daar zijn we trots op. Op de volgende pagina's gaan we hier dieper op in en presenteren we eveneens de opbrengsten PMD en OPK (oud papier en karton) alsook de inzamelstatistieken per aandeelhoudende gemeente.

ONZE KERNTAKEN

Als overheidsgedomineerd bedrijf van de gemeenten Coevorden, Emmen en Hoogeveen staat Area sinds de oprichting in 2006 voor het verlenen van een groot aantal diensten. Onze kerntaken en aanvullende diensten worden hieronder uiteengezet.

DIENSTVERLENING AAN GEMEENTEN

Inzameling en transport

- Inzameling PMD, GFT en restafval met minicontainers bij laagbouw
- Inzameling PMD, GFT en restafval met verzamelcontainers bij hoogbouw
- Inzameling PMD, glas, papier, textiel en luiers met verzamelcontainers in de wijk
- Inzameling oud papier en karton in samenwerking met kerken, scholen en verenigingen
- Beheer mini-milieustraten in de wijk
- Beheer en exploitatie milieustraten
- Transport ingezameld afval naar afvalverwerkers

Reiniging

- Onkruidbeheersing
- Plaagdierbeheersing
- Gladheidsbestrijding
- Reiniging openbaar gebied, stadscentra, winkelcentra en bij evenementen
- Reiniging straatkolken, vetputten, septic tanks, olie-, benzine- en slibafscheiders

Contractmanagement

- Advies, opzet en regie bij openbare aanbestedingen
- Advies, opzet en regie bij het sluiten van contracten met afvalverwerkers

Kennisdiensten

- Projectmanagement bij wijzigingen en vernieuwingen in afvalbeleid
- Projectmanagement voor realisatie ondergrondse containers
- Educatie en voorlichting aan inwoners, scholen, verenigingen en bedrijven

DIENTSTVERLENING AAN BEDRIJVEN

Inzameling en reiniging

- Inzameling PMD, GFT, papier en restafval met mini- en rolcontainers
- Inzameling PMD, GFT en restafval met verzamelcontainers
- Verhuur containers en inzameling bouw- en sloopafval
- Onkruidbeheersing parkeerplaatsen en bedrijfsterreinen
- Plaagdierbeheersing in en rondom bedrijfsgebouwen
- Gladheidsbestrijding parkeerplaatsen en bedrijfsterreinen
- Reiniging straatkolken, vetputten, septic tanks, olie-, benzine- en slibafscisers
- Reiniging parkeerplaatsen, bedrijfsterreinen en bij evenementen

Dienstverlening aan particulieren

Inzameling

- Verhuur containers en inzameling bouw- en sloopafval

ONZE MISSIE

Wij zijn Area, de duurzame afvalinzamelaar en reiniger voor iedereen in de regio. Wij zijn er voor gemeenten, inwoners, bedrijven en instellingen. Wij zijn begaan met en betrokken bij Drenthe. We kennen de weg, komen overal en weten wat er speelt. Op de wegen, in de straten, in parken en op bedrijfsterreinen. Wij staan altijd klaar. Zijn altijd paraat. Houden alles schoon, veilig en leefbaar. En werken aan een duurzame toekomst. Samen met alle betrokkenen.

Als bedrijf in afval en reiniging staan we continu in verbinding met onze aandeelhouders, klanten, samenwerkingspartners, leveranciers en andere partijen in ons netwerk. Met elkaar maken we het verschil, met hart voor het mooie Drenthe!

FINANCIËLE PRESTATIES

In onderstaande tabel presenteren wij de belangrijkste kengetallen. Hieruit kan worden afgeleid dat onze bedrijfsvoering gezond en stabiel is.

Tabel **Financiële kengetallen NV Area Reiniging**

	2023		2022
Omzet (x € 1.000)	31.077	↑	29.013
Nettoresultaat (x € 1.000)	1.383	↓	1.558
Balanstotaal (x € 1.000)	27.229	↑	25.086
Eigen vermogen (x € 1.000)	8.567	↑	7.984
Solvabiliteit	31,5%	↓	31,8%

OMZET

De omzet over 2023 bedraagt in totaal 31,1 miljoen euro versus 29,0 miljoen euro in 2022. Deze omzetstijging heeft voornamelijk betrekking op de omzet gemeenten waarbij, naast algemene prijsindexaties, verhoging van het serviceniveau in de gemeente Emmen de belangrijkste oorzaak is. Dit is het gevolg van de invoering van diftar.

De omzet commerciële activiteiten is met 0,2 miljoen euro gestegen, voornamelijk als gevolg van prijsindexaties. Als nakomend effect van COVID-19 hebben we helaas van een aantal klanten afscheid moeten nemen als gevolg van faillissementen en bedrijfssluitingen. Door inzet van onze commerciële afdeling is dit echter weer opgevangen door de aanwas van nieuwe klanten. Hierdoor bleef de dienstverlening aan onze commerciële klanten per saldo op niveau.

RESULTAAT

In 2023 werd een resultaat behaald van 1,38 miljoen euro. Dit is een stuk hoger dan het begrote resultaat van 0,5 miljoen euro en redelijk in lijn met het in 2022 behaalde resultaat van 1,55 miljoen euro. Het fors hogere resultaat 2023 ten opzichte van de begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door een meevallende brandstofprijs (0,25 miljoen euro), hoger resultaat commercieel (0,3 miljoen euro) en lagere personeelskosten door een aantal niet ingevulde vacatures (0,2 miljoen euro)

SOLVABILITEIT

In 2023 is de solvabiliteitsratio nagenoeg gelijk gebleven met 31,5 procent ultimo 2023 versus 31,8 procent ultimo 2022. De solvabiliteit is derhalve goed en voldoet ruimschoots aan de afspraken met onze financier, ING Groep N.V.

DIVIDEND EN WINSTBESTEMMING

In lijn met het geldende dividendbeleid is het voorstel van de directie om 100 procent van het gerealiseerde resultaat in 2023 als dividend uit te keren aan

de aandeelhouders. Een dividenduitkering van deze omvang geeft overigens wel druk op de realisatie van de ambities in 2024, temeer gezien de investeringsopgave die gepaard gaat met de voorbereidingen voor invoering van diftar in Coevorden per 1 januari 2025.

Onderstaand presenteren wij een overzicht van het dividend dat in de loop der jaren is uitgekeerd.

Tabel **Totaal uitgekeerd dividend per gemeente**

	Coevorden	Emmen	Hoogeveen	Totaal
2006	€ 71.680	€ 219.760	€ 108.560	€ 400.000
2007	€ 53.760	€ 164.820	€ 81.420	€ 300.000
2008	€ 53.760	€ 164.820	€ 81.420	€ 300.000
2009	€ 53.760	€ 164.820	€ 81.420	€ 300.000
2010	€ 179.200	€ 549.400	€ 271.400	€ 1.000.000
2011	€ 89.600	€ 274.700	€ 135.700	€ 500.000
2012	€ 263.971	€ 809.295	€ 399.787	€ 1.473.053
2013	€ 188.735	€ 578.634	€ 285.841	€ 1.053.210
2014	€ 88.753	€ 272.102	€ 134.417	€ 495.272
2015	€ 128.121	€ 392.801	€ 194.041	€ 714.963
2016	€ 63.032	€ 193.246	€ 95.462	€ 351.740
2017	€ 65.393	€ 200.484	€ 99.038	€ 364.915
2018	€ 63.311	€ 194.102	€ 95.885	€ 353.298
2019	€ 118.243	€ 362.514	€ 179.079	€ 659.836
2020	€ 117.556	€ 360.408	€ 178.039	€ 656.003
2021	€ 179.200	€ 549.400	€ 271.400	€ 1.000.000
2022	€ 143.360	€ 439.520	€ 217.120	€ 800.000
2023	€ 247.802	€ 759.724	€ 375.298	€ 1.382.824
	€ 2.169.236	€ 6.650.550	€ 3.285.328	€ 12.105.114

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Met ingang van 1 januari 2016 is Area belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. In september 2016 heeft de Belastingdienst de kwalificatie als samenwerkingsverband schriftelijk bevestigd aan Area. Dankzij deze kwalificatie hebben wij toegang tot de vrijstelling voor samenwerkingsverbanden.

De vaststellingsovereenkomst voor de periode 2016-2020 is ultimo 2021 verlengd voor de periode 2021-2025. De aanslagen vennootschapsbelasting over de jaren 2016 tot en met 2021 zijn inmiddels definitief opgelegd en de aangifte voor 2022 is ingediend.

ACTUALISATIE PRODUCTOVEREENKOMSTEN EN BEGROTINGSSYSTEMATIEK

In 2022 zijn de nieuwe productovereenkomsten met de gemeenten gefinaliseerd en ondertekend. De basis van deze nieuwe overeenkomsten en onderliggende werkbestedingen is de actualisatie van onze begrotingssystematiek. De nieuwe begrotingssystematiek is vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 20 december 2021.

Onderdeel van de begrotingssystematiek is dat de kosten jaarlijks geactualiseerd worden zodat we per product een actueel tarief hanteren dat is

gebaseerd op onze feitelijke kostprijs. Daarmee is er volledige transparantie in de doorberekening en zijn de effecten van gevraagde wijzigingen in ons dienstenpakket onmiddellijk zichtbaar. De gemeenten hebben ermee ingestemd om jaarlijks de geldende productovereenkomsten actueel te houden. Per 1 juni van elk jaar worden de diensten en producten opnieuw contractueel vastgesteld. In 2023 zijn de productovereenkomsten dan ook geactualiseerd en geheel in lijn met de actuele dienstverlening.

INVESTERINGEN

In 2023 hebben we voor 4,2 miljoen euro geïnvesteerd in onder meer containers, transportmiddelen, gebouwen en terreinen. In 2022 lag het investeringsniveau op 3,7 miljoen euro. De investeringen betreffen zowel reguliere vervangingsinvesteringen als geplande uitbreidingsinvesteringen.

Tabel **Investeringen 2023**

Type investering	EUR .000
Containers	2.227
Transportmiddelen	1.533
Gebouwen en terreinen	82
Overige	352
Totaal	4.194

De investeringen in containers worden, evenals in 2022, in hoofdzaak veroorzaakt door de implementatie van diftar in de gemeente Emmen.

KOSTEN PER AANSLUITING

In 2023 zijn de kosten per aansluiting voor alle aandeelhoudende gemeenten toegenomen. Deze toename wordt primair veroorzaakt door de hoge cao- en prijsstijgingen. Ook de fors gedaalde prijs (lees: opbrengsten) voor oud papier en karton heeft geleid tot een stijging van de kosten.

In onderstaande tabel zijn de grondstofopbrengsten van de gemeenten niet meegerekend. Het betreft hier dus uitsluitend de kosten.

Tabel **Ontwikkeling kosten die onder de afvalstoffenheffing vallen**

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Coevorden	212	198	208	215	201	207	209	205	212	218	201	175	188	219	217	199	189	201
Emmen	209	210	209	206	191	199	200	198	210	203	184	160	178	191	196	177	171	186
Hoogeveen	206	211	212	203	198	202	203	203	206	206	186	168	175	199	205	178	160	175



VAN AFVAL NAAR GRONDSTOF

Nederland is op weg naar een circulaire economie. In een circulaire economie wordt efficiënter omgegaan met grondstoffen, materialen en producten. Doel is het verkleinen van de afhankelijkheid van de winning, productie en levering van nieuwe grondstoffen alsook het tegengaan van verspilling.

Veel natuur- en milieuproblemen zijn te herleiden tot de manier waarop we nu omgaan met deze grondstoffen, materialen en producten. Door de transitie naar een circulaire economie kan Nederland een belangrijke bijdrage leveren aan vier grote maatschappelijke opgaven:

1. CO₂-reductie;
2. Biodiversiteit;
3. Verbetering van lucht-, water- en bodemkwaliteit;
4. Leveringszekerheid van grondstoffen.

De Rijksoverheid wil dat Nederland in 2050 volledig circulair is. Dit is in lijn met de Green Deal van de Europese Commissie. De Green Deal is de strategie waarmee de EU de klimaatverandering tegen wil

gaan. Zo moet Europa in 2030 de CO₂-uitstoot met 55 procent hebben teruggebracht ten opzichte van 1990. In 2050 wil Europa het eerste klimaatneutrale continent zijn.

AFVALSTOFFENBELASTING VERDER OMHOOG

Het kabinet wil daarom dat Nederland meer grondstoffen gaat hergebruiken en minder restafval verbrandt. Om die reden verhoogt de Rijksoverheid de tarieven voor het verbranden van afval jaarlijks. Dit betekent dat bedrijven in Nederland met een afvalverbrandingsinstallatie of stortplaats voor afval een steeds hogere belasting betalen. Ook voor het transporteren van afval naar andere landen, om het daar te laten verbranden, wordt een steeds hoger belastingtarief gerekend. Voor Area betekent dit dat het verwerken van het ingezamelde restafval met stijgende kosten gepaard gaat. Die kosten worden vervolgens doorberekend aan de gemeenten.

MODERNISERING WET MILIEUBEHEER

Ook stuurt de Rijksoverheid aan op modernisering van de Wet milieubeheer. Zo is in 2021 een rechts-

vergelijkend onderzoek in 2021 uitgevoerd naar de vraag hoe transitie naar een circulaire economie en mobiliteit in de wetgeving van andere Europese landen zijn verankerd. Verwacht kan worden dat de wet gemoderniseerd zal worden, waarbij aansluiting wordt gezocht op de doelstellingen van de Europese Commissie. De nieuwe wet zal eveneens richtinggevend zijn voor het milieubeleid van de gemeenten.

CO2-HEFFING

Daarnaast betalen industriële bedrijven, dus ook afvalverwerkingsbedrijven, sinds 1 januari 2021 een nationale heffing op de uitstoot van CO₂. Hiermee stimuleert de Rijksoverheid bedrijven om bij hun investeringen rekening te houden met de CO₂-uitstoot voor mens en milieu. De CO₂-heffing komt voort uit het Klimaatakkoord waarbij Nederland, in lijn met de Green Deal van de Europese Commissie, 49 procent minder CO₂ wil uitstoten ten opzichte van 1990. In 2050 moet dat 95 procent minder zijn, dus vrijwel nihil.

NAAR FORS MINDER RESTAFVAL

2030 is dus een belangrijk ijkpunt: dan moeten we op de helft zijn in de omslag van een lineaire naar een circulaire economie. Ook in het landelijke programma VANG Huishoudelijk Afval wordt 2030 gezien als het moment waarop we fors minder restafval inzamelen: nog slechts 30 kilo per inwoner per jaar. Het tussendoel is om in 2025 maximaal 100 kilo restafval per inwoner per jaar in te zamelen. Aan de hand van het VANG-programma kunnen gemeenten hun afvalbeheerbeleid verder inrichten en inwoners en bedrijven stimuleren om tot meer gescheiden grondstoffenstromen en aanmerkelijk minder restafval te komen. Dit is wat de Area-gemeenten doen.

VANG PROGRAMMA 2015-2020

Het oorspronkelijke VANG-programma omvatte de periode van 2015-2020. In eerste instantie was

de ambitie om in 2020 75 procent afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner te realiseren. Dit doel is landelijk en regionaal helaas niet gehaald. Gemeenten hebben in de periode 2015-2020 wel forse stappen gezet in het verbeteren van huishoudelijke afvalscheiding.

Wat is landelijk (gemiddeld) gerealiseerd:

- In de periode 2015-2020 daalde de hoeveelheid restafval van 240 kg naar 180 kg.
- In 2020 behaalden 31% van de gemeenten 75% afvalscheiding, tegenover 7% in 2015.
- Ruim 15% van de gemeenten behaalden minder dan 100kg restafval per inwoner.

VANG AMBITIES 2022-2025

Uit bovenstaande blijkt dat niet iedere gemeente de gevraagde doelstellingen heeft kunnen realiseren. Daarom heeft in 2022 een landelijke herijking plaatsgevonden van het uitvoeringsprogramma VANG HHA voor de periode tot en met 2025. Om te komen tot kwalitatief nog betere recycling richt het uitvoeringsprogramma VANG HHA zich in de periode 2022-2025 op twee belangrijke aspecten:

- Het nog beter scheiden van restafval. Twee derde van al het huishoudelijk restafval bestaat uit waardevol, recyclebaar materiaal. Te grote hoeveelheden hiervan belanden in de verbrandingsoven.
- Het verbeteren van de kwaliteit van de deelstromen. Vervuiling en de aanwezigheid van stoffen zorgen ervoor dat de deelstromen die gescheiden worden ingezameld niet optimaal zijn.

In onderstaande tabel vergelijken we de VANG-doelstellingen met de behaalde resultaten in de jaren 2022 en 2023. Hierbij zijn ook de doelstellingen van het Manifest Drenthe Van Afval Naar Grondstoffen meegenomen, waarover later meer. De kilogrammen bestaan uit fijn en grof huishoudelijk afval.

Tabel **Doelstellingen in vergelijking tot de ingezamelde hoeveelheden huishoudelijk restafval.**

VANG-doelstellingen	Doelen Manifest Drenthe	Emmen		Coevorden		Hoogeveen	
	2030	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Kg restafval per inwoner	100 kg	156 kg	140 kg	156 kg	163 kg	159 kg	163 kg
Scheidingspercentage	75%	72%	71,0%	78%	76%	68%	67%

AANGEPASTE NORM

In diverse regio's is de landelijke norm uit 2020 van 100 kilo restafval per inwoner per jaar ter discussie gesteld. Ook in de Drentse gemeenten is dit het geval geweest. Veel gemeenten willen dat de herbruikbaarheid van grondstoffen centraal komt te staan in plaats van het aantal kilo's restafval. De Drentse gemeenten hebben hierop hun afval-beheerplannen aangepast.

MANIFEST DRENTHE VAN AFVAL NAAR GRONDSTOFFEN

Sinds 2008 werken de Drentse gemeenten samen op het gebied van afval en grondstofstromen. Gezamenlijk zetten zij in op het verder terugdringen van het huishoudelijk restafval in Drenthe door een betere scheiding en recycling van afvalstoffen. Deelnemers zijn de beleidsmedewerkers van alle Drentse gemeenten en Area. Markerein wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter. Elke Drentse gemeente maakt autonoom haar beleidskeuzes in het verminderen van de hoeveelheid restafval. Daarnaast wordt hier in gezamenlijkheid en in afstemming met elkaar aan gewerkt. Het Manifest Drenthe van Afval Naar Grondstoffen vormt hiervan de basis.

In het manifest spreken de Drentse gemeenten en Area de intentie uit om intensief samen te werken in het reduceren van de hoeveelheid restafval en het scheiden van herbruikbare grondstoffen zoals GFT, PMD, OPK (oud papier en karton), luiers, glas en textiel. Het manifest vloeit rechtstreeks voort uit de samenwerking binnen het ambtelijk afval-beheerplatform Markerein.

UPDATE 2023

In juni 2023 is het manifest voorzien van een update waarin de gemeenten bestaande afspraken tot ondersteuning en benutting van de samenwerking en kennisdeling via Markerein hebben verlengd.

In gezamenlijkheid zijn nieuwe afspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

- Te behalen VANG doelstellingen in 2030;
- Uitbreiding van de regionale communicatie-campagne;
- Regie op de kwaliteit en duurzaamheid van de be- en verwerking van ingezamelde grondstoffen;
- Onderzoek naar de ontwikkeling van regionale ambachtscentra;
- Onderzoek naar de mogelijkheden van separate luiერinzameling.

Ook zijn in het manifest de maatregelen die de afzonderlijke gemeenten al nemen of willen gaan nemen opgesomd. Voor de Area gemeenten zijn dit:

COEVORDEN

- Verkenning invoering van diftar.
- Aanpassingen aan de milieustraten (tevens haalbaarheidsonderzoek naar één centrale milieustraat).
- Bechippen van de GFT-, PMD- en restafval-containers.
- Optimalisatie van het OPK-inzamelsysteem.
- Uitbreiding (ondergrondse) containers en sorteerstraten bij hoog- en laagbouw.
- Invoeren van afzonderlijke inzameling voor luiers en incontinentiemateriaal (wanneer er zicht is op verwerkingscapaciteit in de regio).

EMMEN

- Verhogen van het serviceniveau voor GFT en etensresten.
- Optimalisatie van het OPK-inzamelsysteem.
- Afzonderlijke luierverwerking (wanneer er zicht is op verwerkingscapaciteit in de regio).
- Verbeteren van de kwaliteit van ingezamelde afvalstromen.

HOOGVEEEN

- Uitwerking van een nieuw afvalbeleidsplan op basis van de resultaten van een inwonersraadpleging en kaderstelling door de gemeenteraad.
- Introductie van diverse prikkels om de hoeveelheid restafval per inwoner te reduceren.

DRENTHE GEEFT DOOR!

De gezamenlijke communicatiecampagne 'Drenthe geeft door' was in eerste instantie gericht op het waarom van afval scheiden. In 2023 is de campagne geëvalueerd en is besloten de campagne voor te zetten door hier ook het hoe aan te verbinden. Een deel van de inwoners lijkt het nog lastig te vinden om afval goed te scheiden en hierin nieuwe gewoontes aan te leren. De verlenging van de campagne maakt onderdeel uit van het manifest.



TRENDS EN OPBRENGSTEN IN FIJN HUISHOUDELIJK RESTAFVAL

Fijn huishoudelijk restafval is het restafval dat wordt ingezameld bij de mensen thuis. Het maakt naast het grof huishoudelijk restafval onderdeel uit van de totalen die eerder gepresenteerd zijn in de tabel over de vergelijking met de VANG-doelstellingen.

In 2023 is in de gemeenten Coevorden en Hoogeveen een verdere daling te zien van het ingezamelde fijn huishoudelijk restafval, vergeleken met 2022. In de gemeente Coevorden

gaat het om -7 procent en in Hoogeveen om -3 procent. Een goede prestatie dus! In de gemeente Emmen is helaas een stijging van 4% fijn huishoudelijk restafval te zien ten opzichte van het jaar 2022. Deze stijging is veroorzaakt doordat kalender-technisch één inzameling extra heeft plaatsgevonden in 2023 ten opzichte van 2022.

In onderstaande tabel presenteren wij de trends in fijn huishoudelijk restafval en bronscheiding van de drie Area-gemeenten. De pijltjes geven aan of de trend positief of negatief is.

Tabel Trends 2023 ten opzichte van 2022

	Coevorden		Emmen		Hoogeveen	
Fijn huishoudelijk restafval trend	-7%	↓	4%	↑	-3%	↓
Bronscheiding trend	2%	↑	1%	↑	1%	↑
Bronscheiding totaal gerealiseerd in 2023	78%		72%		68%	
Bronscheiding totaal doelstelling Manifest 2030	75%		75%		75%	

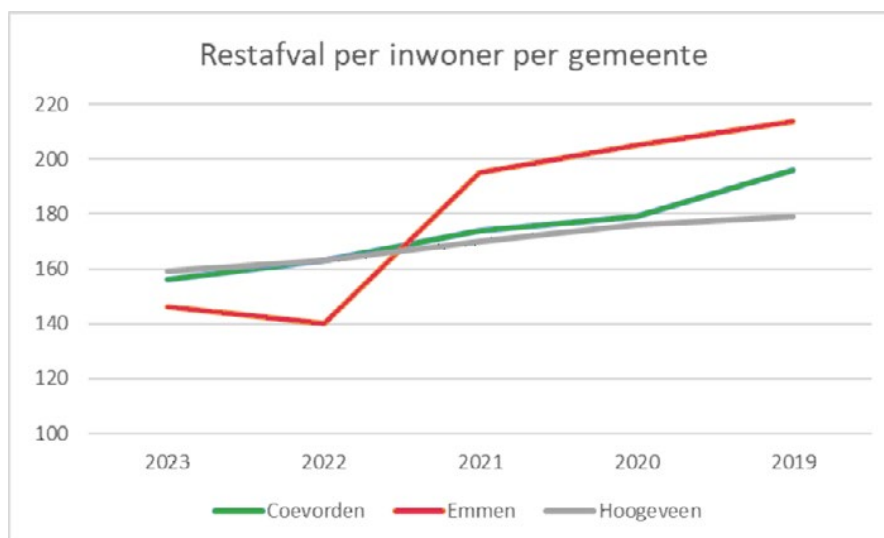
De bronscheiding in de gemeenten Emmen en Hoogeveen is licht verbeterd ten opzichte van 2022. Ook voor Coevorden, waar de bronscheidingsdoelen vanuit het Manifest 2030 al gehaald zijn, is dit resultaat verbeterd, zo blijkt uit bovenstaande tabel.

Kijkend naar de trend van de afgelopen zes jaren komt een volgend beeld naar voren.

Tabel Trend hoeveelheid huishoudelijk restafval (fijn + grof) per inwoner/jaar + totaal (in kg)

Gemeente	Landelijke norm Kilo's per inwoner	2023	2022	2021	2020	2019	Realisatie totaal (kg) 2023
Coevorden	100	156	163	174	179	196	4.640.000
Emmen	100	146	140	195	205	214	13.889.000
Hoogeveen	100	159	163	170	176	179	7.747.000

Bij de gemeente Emmen is de impact van de invoering van diftar op de hoeveelheid restafval in 2022 duidelijk waarneembaar.



OPBRENGSTEN UIT PMD-VERPAKKINGEN

In onderstaande overzichten geven wij de tonnages ingezamelde PMD weer (plastic en metalen verpakkingen en drankenkartons). Ook is aangegeven welke PMD-volumes zijn afgekeurd omdat het niet voldeed aan de gestelde kwaliteitscriteria.

Tabel **PMD in cijfers in 2023 naar kilo's per gemeente**

Gemeente	Ingezameld PMD bij huishoudens	Afgekeurd PMD	Nettoresultaat goedgekeurd PMD	Afkeurpercentage
Coevorden	1.657.300	368.603	1.288.697	22%
Emmen	4.430.840	965.259	3.465.581	22%
Hoogeveen	2.263.620	415.172	1.848.448	18%

De hoeveelheden goedgekeurd PMD zijn in alle gemeenten toegenomen. De stijgingen zijn voor een groot deel het gevolg van de lagere afkeur op het bruto ingezamelde PMD.

Tabel **Trend hoeveelheid goedgekeurd PMD totaal (netto in kg)**

Gemeente	Netto PMD in 2023	Netto PMD in 2022	Netto PMD in 2021	Netto PMD in 2020	Netto PMD in 2019
Coevorden	1.288,697	1.171.000	1.400.000	1.446.000	880.000
Emmen	3.465,541	3.097.000	3.098.000	4.191.000	2.447.000
Hoogeveen	1.848.448	1.740.000	1.949.000	1.923.000	1.346.000

Tabel **Vergoedingen van tonnages PMD à € 245,00 per 1.000 kg**

Gemeente	Vergoeding PMD in 2023 à € 245 per 1000kg	Vergoeding PMD in 2022 à € 245 per 1000kg	Vergoeding PMD in 2021 à € 245 per 1000kg
Coevorden	€ 315.731	€ 286.895	€ 343.000
Emmen	€ 849.058	€ 758.765	€ 759.010
Hoogeveen	€ 452.870	€ 426.300	€ 477.505

OPBRENGSTEN UIT OPK (OUD PAPIER EN KARTON)

De inzameling van oud papier en karton leverde de gemeenten in 2023 minder opbrengsten op dan in de jaren ervoor. Dit als gevolg van lagere gemiddelde marktprijzen in 2023.

Tabel **Opbrengsten oud papier en karton in Coevorden**

Gemeente Coevorden	Opbrengst papier in 2023	Opbrengst papier in 2022	Opbrengst papier in 2021
Verenigingen	€ 35.290*	€ 103.429	€ 86.008
Gemeente	€ 21.649	€ 18.032	€ 18.710
Totalen	€ 56.939	€ 121.461	€ 104.718

Tabel **Opbrengsten oud papier en karton in Emmen**

Gemeente Emmen	Opbrengst papier in 2023	Opbrengst papier in 2022	Opbrengst papier in 2021
Verenigingen	€ 116.115*	€ 378.949	€ 342.466
Gemeente	€ 155.342	€ 175.101	€ 193.746
Totalen	€ 271.457	€ 554.050	€ 536.212

Tabel **Opbrengsten oud papier en karton in Hoogeveen**

Gemeente Hoogeveen	Opbrengst papier in 2023	Opbrengst papier in 2022	Opbrengst papier in 2021
Verenigingen	€ 95.532*	€ 163.957	€ 105.407
Gemeente	€ 55.252	€ 65.288	€ 60.397
Totalen	€ 150.784	€ 229.245	€ 165.804

* De opbrengsten voor de verenigingen zijn in 2023 t/m de maand november (afrekening december bij opmaken jaarverslag nog te ontvangen van onze verwerkers).

OPBRENGSTEN UIT DE INZAMELING VAN GRONDSTOFFEN OP DE MILIEUSTRATEN

Verder ontvingen de gemeenten in 2023 opbrengsten voor de inzameling van grondstoffen op de milieustraten.

Tabel **Opbrengsten uit de inzameling van grondstoffen op de milieustraten afgerond op duizendtallen**

Gemeente	Opbrengst milieustraten in 2023	Opbrengst milieustraten in 2022	Opbrengst milieustraten in 2021
Coevorden	€ 207.000	€ 206.000	€ 230.000
Emmen	€ 319.000	€ 309.000	€ 329.000
Hoogeveen	€ 190.000	€ 193.000	€ 160.000

GEMEENTE EMMEN

In deze paragraaf gaan we specifiek in op de ingezamelde volumes afval en grondstoffen in 2023. In Emmen is net als in de andere Area-gemeenten alle focus gericht op het optimaal inzamelen van grondstoffen en het verminderen van de hoeveelheid restafval.

PMD BIJ HOOGBOUW

In 2022 hadden we 250 GFE-zuilen geplaatst voor groente-, fruit- en etensresten bij hoogbouwlocaties in de gemeente Emmen. Vervolgens werd eind 2022 gestart met het plaatsen van 150 ondergrondse containers voor de inzameling van PMD bij de hoogbouwlocaties. De verdere uitvoering en afronding van dit project heeft geheel 2023 in beslaggenomen. Hiermee zijn de belangrijkste opgaves in het verbeteren van de inzamelstructuren voor grondstoffen in Emmen afgerond.

HUISHOUDELIJK RESTAFVAL

In Emmen is het afgelopen jaar 4 procent meer huishoudelijk restafval ingezameld dan in het voorgaande jaar als gevolg van één extra inzameling (kalendertechnisch).

MINDER AFKEUR PMD

De inzet van communicatie, voorlichting, voorlopers en de inzet van afvalcoaches heeft geleid tot een afname van de hoeveelheid afkeur van het PMD vanaf juni 2022 tot en met december 2023. Toch is de PMD-afkeur met 22 procent nog steeds fors. De bruto inzameling in kilo's PMD is ten opzichte van het jaar 2022 iets toegenomen met 2,8 procent. In combinatie met het lagere afkeurpercentage is daarmee de hoeveelheid goedgekeurd PMD in tonnage toegenomen met 4 procent.

AFVALSORTEERANALYSES

Net als in voorgaande jaren heeft Area in 2023 de uitvoering van afvalsorteeranalyses laten uitvoeren voor alle Drentse gemeenten en daarmee ook voor de gemeente Emmen. Hierdoor weten we welke grondstoffen nog in het restafval worden aangetroffen. Ook hebben we de PMD-fractie laten analyseren. Hieruit blijkt dat er nog veel stoffen in het PMD zitten. Stoffen zijn afvalsoorten en grondstoffen die niet in het PMD thuis horen en op een andere manier ingeleverd hadden moeten worden. De analyses maken duidelijk waar de verbeterkansen liggen.

Tabel **Wat zat er in 2023 nog in het fijn huishoudelijk restafval in Emmen?**

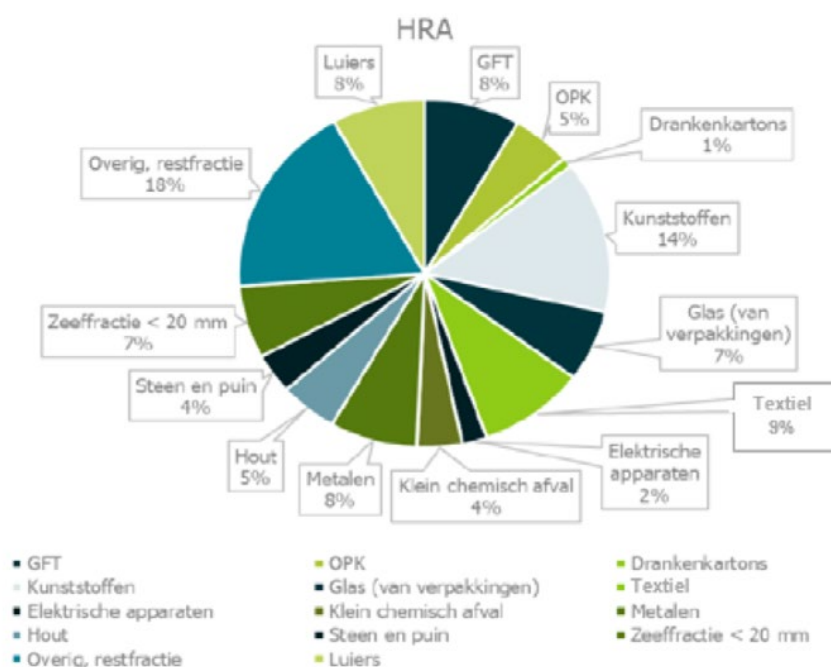
HRA Sorteeraanlyse resultaten

Op basis van 12 analyses

Component	Deelstroom	Gemiddeld 2023	
GFT	Groente, fruit, etenswaren	28,41	8%
	Tuinafval	4,89	1%
OPK	Verpakkingen	8,93	2%
	Niet verpakkingen	11,51	3%
Drankenkartons	Bruto	0,93	0%
	Netto	2,65	1%
Kunststoffen	Verpakkingen bruto	32,64	9%
	Verpakkingen netto	11,84	3%
	Niet- Verpakkingen	11,71	3%
Glas (van verpakkingen)	Glas (van verpakkingen)	26,37	7%
Textiel	Textiel	37,33	10%
Elektrische apparaten	Kleine app. (passend in handtas)	1,01	0%
	Grote app. (soort, gewicht en aantal)	7,56	2%
Klein chemisch afval	Medicijnen e.d.	0,50	0%
	Batterijen (met aantallen)	0,00	0%
	Overig klein chemisch afval	15,15	4%
Metalen	Ferro verpakkingen (M in PMD)	7,00	2%
	Ferro niet - verpakkingen	18,58	5%
	Non-ferro Verpakkingen	0,28	0%
	Non-ferro niet-Verpakkingen	4,63	1%
Hout	Hout	20,10	5%
Steen en puin	Steen en puin	14,80	4%
Zeeffractie < 20 mm	Zeeffractie < 20 mm	26,80	7%
Overig, restfractie	Overig, restfractie	71,72	19%
Luiers	Luiers	32,30	9%

Totaal **397,54** 100%

Figuur **Welke stoorstoffen zaten in 2023 nog in het fijn huishoudelijk restafval in Emmen?**



Tabel Resultaten PMD-sorteeranalyse Emmen

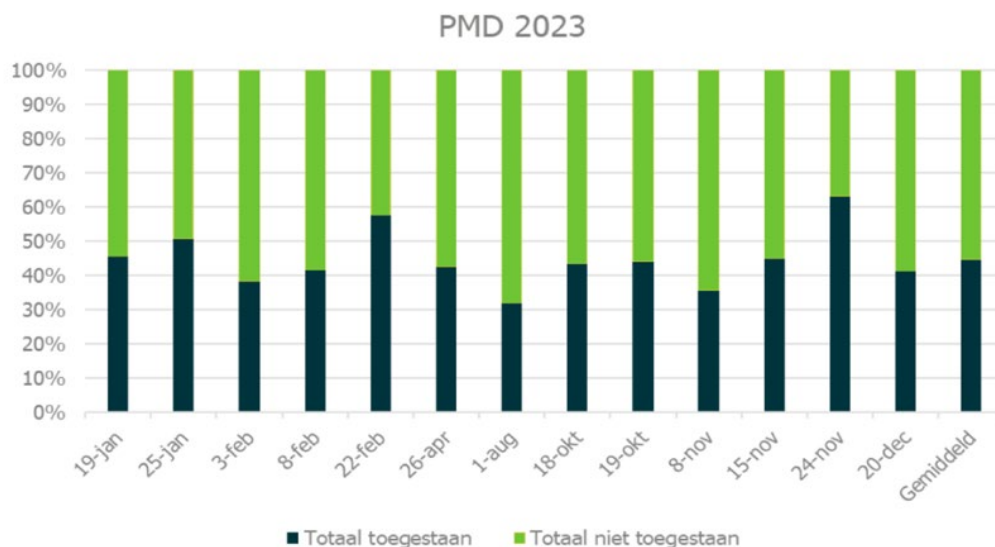
PMD sorteeranalyse resultaten

Op basis van 13 analyses in 2023

Component Toegestaan		Gemiddeld 2023
Fr. B1 Kunststof verpakking	<75cm, <5l, <0,5kg	31.427
Fr. B2 Kunststof niet verpakking	<75cm, <5l, <0,5kg	4.854
Fr. B3 Metaal verpakking	<75cm, <5l, <0,5kg	7.323
Fr. B4 Metaal niet verpakking	<75cm, <5l, <0,5kg	0
Fr. B5 Drankkarton	Drank, soep, sap, zuivel	10.846
Fr. B6 Inzamelzakken	PMD- of huisvuilzak Excl. Draagtassen en pedaalemmerzakken	3.662
Totaal toegestaan		58.103 45%

Component Niet toegestaan		Gemiddeld 2023
Fr. B7: stoorsstof type 1	KCA, KGA Niet lege verpakkingen met gevaarenlogo's Slachtafval, kadavers	77
	Kunststof groter en zwaarder >75cm of > 5 liter of metaal groter en zwaarder >5kg	6.000
	Volle of afgevolde PMD verpakkingen	6.862
Fr. B8: stoorsstof type 2	Thuiszorgafval: Katheterzakken, slangetjes, handschoenstjes, mondkapjes, onderleggers	0
	Niet doelstromen: Papier, karton hout, apparaten, textiel, etens- resten, glas, luiers, kitkokers etc.	39.558
	Zakken restafval of zakken monostromen	18.281
Totaal niet toegestaan		70.777 55%
Totaal sorteeranalyse		128.888 100%

Figuur Verhouding kilogrammen toegestaan en niet toegestaan PMD Emmen



GEMEENTE HOOGEVEEN

In deze paragraaf gaan we specifiek in op de in-gezamelde volumes afval en grondstoffen in 2023. In Hoogeveen is net als in de andere Area-gemeenten alle focus gericht op het optimaal inzamelen van grondstoffen en het verminderen van de hoeveelheid restafval.

DATAGERICHT STUREN

In Hoogeveen is de inzameling van restafval, GFT en PMD volledig ingericht vanuit databeheer door middel van het chippen van alle grondstof- en restafvalcontainers. Dankzij deze systematiek kan worden geregistreerd hoe vaak en op welke plek inwoners hun containers aanbieden. Dit vormt de basis voor eventueel verdere uitwerking en aanpassing van het afvalbeheerbeleid.

MINDER HUISHOUDELIJK RESTAFVAL

In Hoogeveen is in 2023 3% minder huishoudelijk restafval ingezameld. Tegelijkertijd is het scheidingspercentage één procent gedaald naar 68 procent.

MINDER AFKEUR PMD

Het percentage afgekeurd PMD is in 2023 gedaald ten opzichte van 2022. De PMD-afkeur echter is met 18 procent nog steeds significant. De bruto inzameling kilo's PMD is toegenomen met één procent.

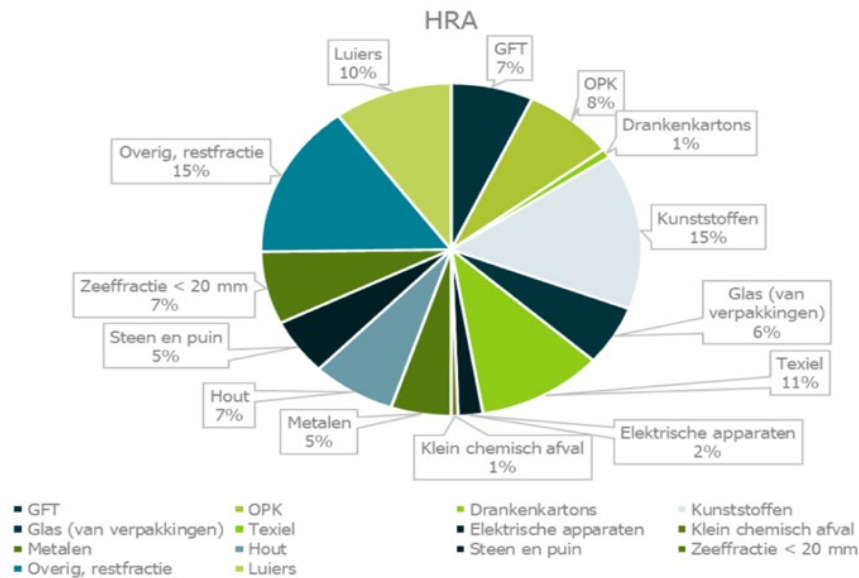
Tabel **Wat zat er in 2023 nog in het huishoudelijk restafval in Hoogeveen?**

HRA Sorteeraanlyse resultaten

Op basis van 14 analyses

Component	Deelstroom	Gemiddeld 2023
GFT	Groente, fruit, etenswaren	15.351 4%
	Tuinafval	9.454 3%
OPK	Verpakkingen	12.772 4%
	Niet verpakkingen	14.840 4%
Drankenkartons	Bruto	150 0%
	Netto	2.900 1%
Kunststoffen	Verpakkingen bruto	30.019 8%
	Verpakkingen netto	10.211 3%
	Niet- Verpakkingen	13.812 4%
Glas (van verpakkingen)	Glas (van verpakkingen)	20.662 6%
Texiel	Texiel	38.153 11%
Elektrische apparaten	Kleine app. (passend in handtas)	1.150 0%
	Grote app. (soort, gewicht en aantal)	6.318 2%
Klein chemisch afval	Medicijnen e.d.	175 0%
	Batterijen (met aantallen)	136 0%
	Overig klein chemisch afval	1.757 0%
Metalen	Ferro verpakkingen (M in PMD)	5.332 1%
	Ferro niet - verpakkingen	2.000 1%
	Non-ferro Verpakkingen	0 0%
	Non-ferro niet-Verpakkingen	10.882 3%
Hout	Hout	25.330 7%
Steen en puin	Steen en puin	19.438 5%
Zeeffractie < 20 mm	Zeeffractie < 20 mm	25.141 7%
Overig, restfractie	Overig, restfractie	53.642 15%
Luiers	Luiers	35.969 10%

Figuur Welke stoorstoffen zaten in 2023 nog in het huishoudelijk restafval in Hoogeveen?



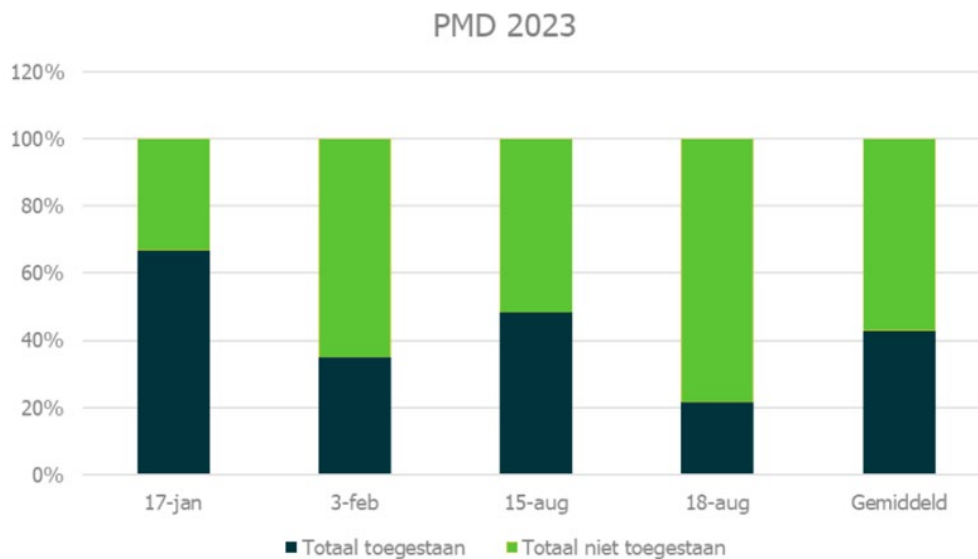
Tabel Resultaten PMD-sorteeranalyse Hoogeveen

PMD sorteeranalyse resultaten

Op basis van 4 analyses

Component Toegestaan		Gemiddeld 2023
Fr. B1 Kunststof verpakking	<75cm, <5l, <0,5kg	46.388
Fr. B2 Kunststof niet verpakking	<75cm, <5l, <0,5kg	8.775
Fr. B3 Metaal verpakking	<75cm, <5l, <0,5kg	10.213
Fr. B4 Metaal niet verpakking	<75cm, <5l, <0,5kg	0
Fr. B5 Drankkarton	Drank, soep, sap, zuivel	16.850
Fr. B6 Inzamelzakken	PMD- of huisvuilzak	4.088
	Excl. Draagtassen en pedaalemmerzakken	
Totaal toegestaan		86.313 42%
Component Niet toegestaan		Gemiddeld 2023
Fr. B7: stoorstof type 1	KCA, KGA Niet lege verpakkingen met gevarenlogo's Slachtafval, kadavers	1.313
Fr. B8: stoorstof type 2	Kunststof groter en zwaarder >75cm of > 5 liter of metaal groter en zwaarder >5kg	8.675
	Volle of afgevulde PMD verpakkingen	12.000
	Thuiszorgafval: Katheterzakken, slangetjes, handschoenstjes, mondkapjes, onderleggers	150
	Niet doelstromen: Papier, karton hout, apparaten, textiel, etensresten, glas, luiers, kitkokers etc.	67.700
	Zakken restafval of zakken monostromen	28.200
	Totaal niet toegestaan	118.038 58%
Totaal sorteeranalyse		204.350 100%

Figuur **Verhouding kilogrammen toegestaan en niet toegestaan PMD Hoogeveen**



GEMEENTE COEVORDEN

In deze paragraaf gaan we specifiek in op de ingezamelde volumes afval en grondstoffen in 2023. In Coevorden is net als in de andere Area-gemeenten alle focus gericht op het optimaal inzamelen van grondstoffen en het verminderen van de hoeveelheid restafval. In opdracht van de gemeente Coevorden heeft Area in de afgelopen jaren zowel projectmatig alsook operationeel kennis en kunde ingezet voor het bereiken van de gemeentelijke ambities.

MINDER HUISHOUDELIJK RESTAFVAL

In Coevorden is het afgelopen jaar 7 procent minder fijn huishoudelijk restafval ingezameld. Het scheidingspercentage is gestegen met 2 procent naar een totaal van 78 procent. Coevorden voldoet met dit scheidingspercentage aan de VANG-doelstelling van minimaal 75 procent.

MINDER AFKEUR PMD

Ook in Coevorden zien we de trend van verlaging van het afkeurpercentage PMD in 2023 ten opzichte van het jaar 2022. In 2023 is de bruto inzameling PMD afgenomen met 6 procent; de netto-uitkomst is echter gestegen met 10 procent. Dit betekent dat de samenstelling van het PMD in Coevorden aanzienlijk is verbeterd.

INVOERING DIFTAR 2025

Eind 2023 heeft de gemeenteraad besloten om diftar op basis van volume/frequentie in te gaan voeren per januari 2025. Diftar is de afkorting van **gedifferentieerde tarieven**. Diftar is het inzamel-systeem waarbij de afvalstoffenheffing onder andere gebaseerd is op de hoeveelheid restafval die een huishouden aanbiedt. Wij verwachten dat deze stap substantieel gaat bijdragen aan de verlaging van de ingezamelde kilogrammen restafval zoals wij dat eerder in Emmen hebben gezien.

Tabel **Wat zat er in 2023 nog in het huishoudelijk restafval in Coevorden?**

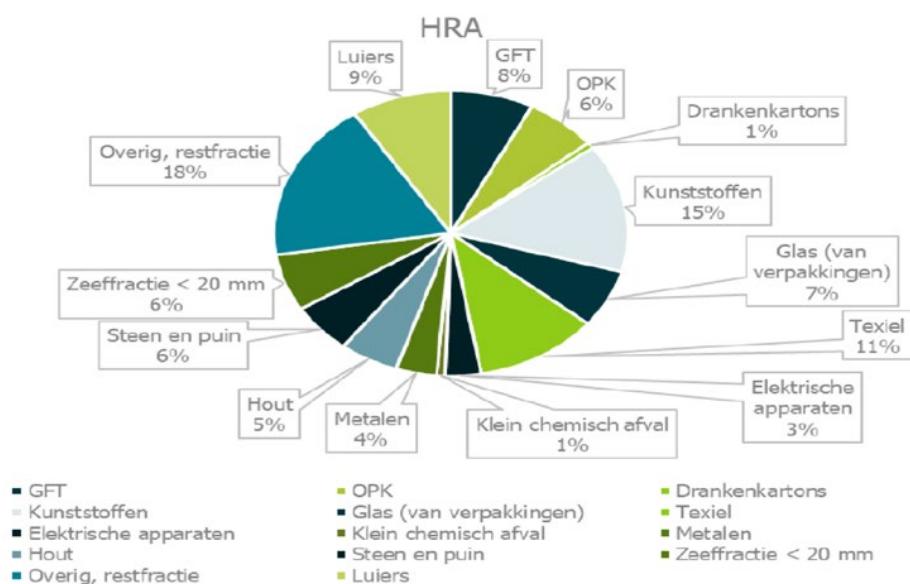
HRA Sorteeraanalyse resultaten

Op basis van 12 analyses

Component	Deelstroom	Gemiddeld 2023	
GFT	Groente, fruit, etenswaren	22.388	6%
	Tuinafval	6.404	2%
OPK	Verpakkingen	8.579	2%
	Niet verpakkingen	16.367	4%
Drankenkartons	Bruto	400	0%
	Netto	2.146	1%
Kunststoffen	Verpakkingen bruto	31.625	8%
	Verpakkingen netto	10.171	3%
	Niet- Verpakkingen	13.688	4%
Glas (van verpakkingen)	Glas (van verpakkingen)	25.054	7%
Textiel	Textiel	43.092	11%
Elektrische apparaten	Kleine app. (passend in handtas)	671	0%
	Grote app. (soort, gewicht en aantal)	11.829	3%
Klein chemisch afval	Medicijnen e.d.	346	0%
	Batterijen (met aantallen)	0	0%
	Overig klein chemisch afval	2.496	1%
Metalen	Ferro verpakkingen (M in PMD)	6.300	2%
	Ferro niet - verpakkingen	2.938	1%
	Non-ferro Verpakkingen	104	0%
	Non-ferro niet-Verpakkingen	4.779	1%
Hout	Hout	20.620	5%
Steen en puin	Steen en puin	21.604	6%
Zeeffractie < 20 mm	Zeeffractie < 20 mm	24.688	6%
Overig, restfractie	Overig, restfractie	69.513	18%
Luiers	Luiers	34.846	9%

Totaal **380.648** **100%**

Figuur **Welke stoffen zaten in 2023 nog in het huishoudelijk restafval in Coevorden?**



Tabel Resultaten PMD-sorteeranalyse 2023 Coevorden

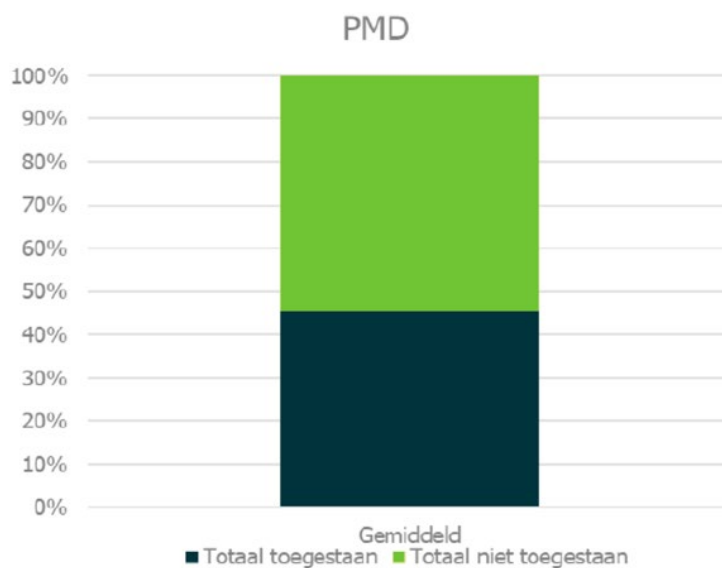
PMD sorteeranalyse resultaten

Op basis van:

1 analyse

Component Toegestaan		Gemiddeld 2023
Fr. B1 Kunststof verpakking	<75cm, <5l, <0,5kg	36.750
Fr. B2 Kunststof niet verpakking	<75cm, <5l, <0,5kg	5.300
Fr. B3 Metaal verpakking	<75cm, <5l, <0,5kg	12.500
Fr. B4 Metaal niet verpakking	<75cm, <5l, <0,5kg	0
Fr. B5 Drankkarton	Drank, soep, sap, zuivel	13.250
Fr. B6 Inzamelzakken	PMD- of huisvuilzak Excl. Draagtassen en pedaalemmerzakken	2.600
Totaal toegestaan		70.400 41%
Component Niet toegestaan		Gemiddeld 2022
Fr. B7: stoorstof type 1	KCA, KGA Niet lege verpakkingen met gevaarenlogo's Slachtafval, kadavers	0
Fr. B8: stoorstof type 2	Kunststof groter en zwaarder >75cm of > 5 liter of metaal groter en zwaarder >5kg	8.600
	Volle of afgefulde PMD verpakkingen	16.105
	Thuiszorgafval: Katheterzakken, slangetjes, handschoentjes, mondkapjes, onderleggers	0
	Niet doelstromen: Papier, karton hout, apparaten, textiel, etens- resten, glas, luiers, kitkokers etc.	62.150
	Zakken restafval of zakken monostromen	14.350
Totaal niet toegestaan		101.205 59%
Totaal sorteeranalyse		171.605 100%

Figuur Verhouding kilogrammen toegestaan en niet toegestaan PMD Coevorden.



DUURZAAMHEIDS- AGENDA



Vanuit onze grote betrokkenheid bij Drenthe en als maatschappelijk uitvoeringsbedrijf van de gemeenten Coevorden, Emmen en Hoogeveen hebben we onszelf ten doel gesteld om onze bedrijfsvoering binnen maximaal tien jaar volledig klimaatneutraal te maken. Om de daad bij het woord te voegen – de transitie biedt niet alleen uitdagingen maar juist ook kansen – hebben we in 2023 stevige keuzes gemaakt in de verdere verduurzaming en optimalisatie van onze bedrijfsvoering.

VOLLEDIG OP HVO VANAF 2024

Een belangrijk besluit dat we namen is de overgang naar een uiteindelijk volledig duurzaam aangedreven wagenpark. Area stapt dan ook met alle dieselveertuigen over op het rijden op HVO. Daarmee gaan we stoppen met het rijden op fossiele brandstoffen. HVO staat voor Hydro-treated Vegetable Oil en wordt geproduceerd uit plantaardige oliën en afval, restoliën en vetten zoals afgewerkt frituurvet. In het kader hiervan hebben we in 2023 een aanbesteding HVO doorlopen. Begin 2024 zullen we met al onze dieselveertuigen op 'HVO100' rijden, de meest duurzame variant van de HVO-brandstoffen. Met deze belangrijke stap rijdt ons wagenpark vanaf dat moment voor 95 procent CO₂-besparend rond. Wij zijn heel trots op deze mooie, belangrijke ontwikkeling voor ons bedrijf en voor Drenthe als geheel.

HERNIEUWBARE ENERGIE

Het verder verduurzamen van onze bedrijfsvoering is al jaren een speerpunt op onze agenda. In de jaren vóór 2021 hadden we al 700 zonnepanelen geplaatst en geïnvesteerd in de aanschaf van een

groot aantal voertuigen die voldoen aan de hoogste milieueisen. Daarnaast zijn elektrisch aangedreven dienstauto's ingezet. Bij de bouw van de nieuwe loods in 2020/2021 kozen we voor warmtepompen voor de verwarmingsinstallaties en ledverlichting.

In 2022 hebben we de eerste stappen gezet om ons hoofdkantoor in Emmen volledig fossielvrij te maken. In 2023 zijn er twee warmtepompen geïnstalleerd bij het hoofdkantoor en daarmee is het gasverbruik gehalveerd. In 2024 willen we het gasverbruik verder gaan afbouwen, ondermeer door vergaande isolatiemaatregelen.

ZO WEINIG MOGELIJK KILOMETERS

In 2023 is eveneens een start gemaakt met een onderzoek naar onze maximale en minimale inzet van voertuigen. Dit onderzoek is nog niet afgerond en loopt door tot verder in 2024. Met het onderzoek wordt onderzocht wat de maximale en minimale inzet van onze voertuigen is. Het heeft er al wel in geresulteerd dat de routes in Emmen geoptimaliseerd zijn. Doel in 2024 is deze ook uit te breiden naar de andere routes. De centrale vraag daarbij is: hoe rijden we zo optimaal mogelijk rond in de gemeenten waarin we actief zijn en hoe kunnen we onze bedrijfsvoering hierop aanpassen?



COMMERCIEËLE DIENSTVERLENING

De dienstverlening aan bedrijven in de regio is niet meer weg te denken uit onze bedrijfsvoering. Aan scholen, (maatschappelijke) instellingen en bedrijven in vooral het midden- en kleinsegment leveren we diverse afval- en reinigingsdiensten. Daarnaast kunnen ook particulieren bij ons terecht voor een afvalcontainer van elk gewenst formaat. Al deze zakelijke klanten ondersteunen we met advies op maat zodat zij hun herbruikbare afval- en grondstoffen opnieuw tot waarde kunnen brengen in de eigen keten of in een andere keten.

STABILISATIE IN 2023

2023 was voor ons bedrijf in commercieel opzicht een lastig jaar. Als uitvloeisel van COVID-19 hebben we dit jaar helaas als gevolg van faillissementen en bedrijfssluitingen van de nodige commerciële klanten afscheid moeten nemen. Dankzij inspanningen van onze commerciële afdeling hebben we dit wel weten te compenseren met instroom van nieuwe bedrijfsklanten en is per saldo het niveau van onze commerciële dienstverlening gelijk gebleven. Als gevolg van de algehele prijsindexatie is het niveau van de omzet daarmee enigszins gestegen ten opzichte van 2022.

MEERJARENPLAN COMMERCIEEL

Het eerste halfjaar stond volledig in het teken van het ontwerpen van de nieuwe huisstijl Area commercieel, inclusief een missie en een visie waar we een aantal jaren mee vooruit kunnen. “Hart voor Drenthe” is daarvoor het overkoepelend thema. In het tweede half jaar van 2023 hebben we marketingcampagnes opgezet voor de introductie van

onze nieuwe branding en dienstverlening, met name op LinkedIn en op digitale billboards in ons verzorgingsgebied.

VERDER VERDUURZAMEN EN GROEIEN

We zijn proactief als het gaat om het verder verduurzamen van het bedrijfsafval van het midden- en kleinbedrijf in onze regio. Zo maken we ondernemers via onze nieuwsbrief bewust van de kansen en initiatieven om afval zoveel mogelijk om te zetten naar herbruikbare grondstoffen. Met onze milieuscan en ons advies op maat ondersteunen we hierin.

Omdat wij zien dat we hiermee nog veel meer ondernemers in de regio kunnen bereiken, gaan we inzetten op verdere groei. Samen met het midden- en kleinbedrijf willen we komen tot een zo duurzaam mogelijke verwerking van hun bedrijfsafval en het voorkomen van verspilling van herbruikbare grondstoffen. Ons voordeel is dat we in de afgelopen jaren een sterk netwerk met ketenpartners hebben opgezet dat hierin aanvullend van betekenis kan zijn.

Uiteraard geven we ook zelf het goede voorbeeld in de manier waarop we onze diensten verlenen. Zo gaan we onze bedrijfskilometers terugbrengen door in optimale routes te rijden en zetten we met onze splinternieuwe inzamelvoertuigen voor bedrijfsafval in op fossielvrij (af)transport.



HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

Zonder goed gemotiveerde en enthousiaste medewerkers geen organisatie. Area is trots op zijn medewerkers. Hun kennis, kunde, inzet en vakmanschap hebben toegevoegde waarde voor onze gemeenten en commerciële klanten. Onze medewerkers zijn onze ambassadeurs, het belangrijkste 'kapitaal' en het gezicht van Area!

GOED WERKGEVERSCHAP

Goed werkgeverschap staat dan ook hoog in het vaandel bij Area. We zijn ervan overtuigd dat een sterke organisatie wordt gemaakt door de medewerkers. Boeien en binden zijn belangrijke pijlers van ons HRM-beleid. Met elkaar hebben we gebouwd aan een cultuur met kernwaarden waar we zo trots op zijn dat we ze aan de muur hebben hangen.

De kernwaarden zijn:

- Wij zijn klantgericht;
- Wij denken kostenbewust;
- Wij handelen betrouwbaar;
- Wij werken collegiaal samen.

Uit deze kernwaarden blijkt dat we als team samen-

werken. Dit doen wij door elkaar te betrekken bij vragen, door problemen gezamenlijk aan te vliegen en op te lossen, elkaar direct en duidelijk aan te spreken op een respectvolle manier en ook het gesprek aan te gaan wanneer we ons werk kunnen verbeteren of slimmer kunnen inrichten.

Investeren in onze medewerkers is een essentieel onderdeel van boeien en binden en de ontwikkeling van onze medewerkers. Onze medewerkers worden optimaal gestimuleerd om zowel functiegericht als algemene opleidingen te volgen. Voorbeelden zijn het volgen van functiegerelateerde opleidingen voor het bijhouden van Code 95, zoals het heftruckcertificaat, VCA, baantraining en vakopleidingen voor medewerkers van het chemisch depot. Daarnaast is er de Area Bedrijfsacademie waar medewerkers zich gemotiveerd kunnen aanmelden voor een opleiding gericht op algemene ontwikkeling of het verbreden van kennis op een ander vakgebied.

ONDERWERPEN VAN 2023

In 2023 hebben we ingezet op vitaliteit en verzuim-

begeleiding, ontwikkeling van het middenkader, het project Area elke dag beter, medewerkers-tevredenheidsonderzoek (MTO) en het project Area, maatschappelijk verantwoorde ondernemer. Onderstaand lichten we enkele onderwerpen nader toe.

VITALITEIT EN VERZUIMBEGELEIDING

Met een verzuimpercentage van 10,9 procent over 2022 en een gemiddelde leeftijd van 49 jaar was de noodzaak duidelijk om van vitaliteit en verzuimbegleiding een speerpunt te maken in 2023. De basis van vitaliteit en verzuimbegleiding is gelegd door samen met het dagelijks bestuur, OR en teamleiders een aantal bouwstenen te benoemen om dit onderwerp aan te vliegen.

Vervolgens zijn de bouwstenen uitgewerkt in concrete acties die we hieronder presenteren.

AANSTELLEN VAN EEN NIEUWE BEDRIJFSARTS

Als gevolg van het vertrek van de bedrijfsarts zijn we opzoek gegaan naar een nieuwe bedrijfsarts. Deze hebben we gevonden en het kenmerkende van deze bedrijfsarts is dat er meer verantwoordelijkheid bij de medewerkers wordt gelegd. De medewerker is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen vitaliteit.

De praktijkondersteuner bedrijfsarts (POB) houdt een keer in de 14 dagen spreekuur op onze locatie in Emmen. Daarnaast is het Sociaal Medisch Team (SMT) weer ingericht.

Tijdens SMT bespreken de teamleiders, POB-er en HR-manager minimaal vier keer per jaar de langdurig zieken en wordt er gesproken over hoe het verzuim preventief aangevlogen kan worden.

INHUREN VAN EEN VITALITEITSCOACH

Om de medewerkers die dit willen met hun vitaliteit bezig te laten gaan, heeft Area een vitaliteitscoach ingehuurd die een keer per week spreekuur houdt op ons kantoor in Emmen. Met de medewerkers en desgewenst hun partners wordt een persoonlijk vitaliteitsplan opgesteld. Bij vitaliteit moet er gedacht worden in de breedste zin van het woord. Of een medewerker nu wil stoppen met roken, op dieet wil, meer wil sporten of een gezonde levensstijl wil; met al deze vragen kan de medewerker bij de coach terecht. In 2023 zijn 23 collega's intensief gecoacht.

PROMOTEN VAN FIETSEN

Een onderdeel van meer bewegen kan ook zijn: meer op de fiets naar het werk. Area biedt medewerkers een leasefiets aan. Voor een bepaald bedrag per

maand kan de medewerker zelf een (elektrische) fiets leasen en hier drie jaar gebruik van maken. Momenteel maken dertien collega's gebruik van deze regeling.

INZICTELIJK MAKEN VAN DE VERZUIMCIJFERS

Om meer bewustwording te creëren hebben de medewerkers een verzuimkaart ontvangen met een begeleidend schrijven waarin wordt aangegeven dat Area hen wil helpen om vitaler te worden. Daarnaast worden de verzuimcijfers wekelijks inzichtelijk gemaakt op de schermen in de kantines. Dit heeft erin geresulteerd dat het verzuim onderwerp van gesprek is geworden bij het personeel.

INRICHTEN VAN EEN PROVIDERBOOG

Area heeft met een aantal zorgprofessionals overeenkomsten afgesloten. Het doel hiervan is dat medewerkers eerder (preventief) een passende behandeling kunnen starten. Zo zijn overeenkomsten afgesloten een bedrijfsmaatschappelijk werker, fysiotherapeut, GZ-psycholoog, burn-out coach en een wandelcoach. De POB-er of de bedrijfsarts verwijst de medewerker door naar de betreffende behandelaar. Daarnaast is het preventief spreekuur met de bedrijfsarts ingericht.

PROJECTEN VANUIT HRM

Daarnaast werd in 2023 projectmatig ingezet op verbetering van de bedrijfsvoering en vergroting van competenties van onze mensen.

ONTWIKKELING VAN MIDDENKADER

In 2022 volgde het dagelijks bestuur een training gericht op samenwerken. Een uitvloeisel van deze training is dat het hele middenkader in 2023 een vergelijkbare training heeft gevolgd bij hetzelfde trainingsbureau. Op deze wijze is er een doorlopende leerlijn gecreëerd en spreken het dagelijks bestuur en het middenkader vanuit één mond. Dit komt de duidelijkheid binnen het bedrijf ten goede en iedereen heeft focus op dezelfde onderwerpen.

AREA, ELKE DAG BETER!

Het project Area, elke dag beter! is opgestart omdat we onszelf als bedrijf continu willen verbeteren. Onderdeel van dit project is de ISO-certificering waarmee we procesmatig en gestructureerd leren werken en waarborgen dat relevante kennis behouden blijft, ook als medewerkers ons bedrijf verlaten. In de paragraaf Bedrijfsveiligheid en KAM vertellen we hier meer over. Om de ISO-certificaten te behalen en te borgen is de formatie KAM-coördinatie uit-

gebreed. Daarnaast is, mede naar aanleiding van het onderzoek naar de doelmatigheid van Area in 2022, een datamanager en een projectmanager aangesteld om de kwaliteit van de data-analyses en het projectmanagement binnen Area te borgen.



MEDEWERKERSTEVREDENHEIDSONDERZOEK (MTO)
Area, elke dag beter! geldt ook voor Area als werkgever. Het werkplezier is hierin een belangrijke pijler. Om zo objectief mogelijk te meten hoe medewerkers Area als werkgever ervaren is er in december 2023 een MTO opgestart. Dit onderzoek is uitgevoerd door een extern onderzoeksbureau zodat anonimiteit van de medewerkers is gewaarborgd. Het rapport is in februari 2024 opgeleverd. De verbeterpunten uit dit onderzoek zullen de basis vormen van een plan van aanpak. Samen met de OR zal er uitvoering worden gegeven aan dit plan van aanpak.

AREA, MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORDELIJK ONDERNEMER!
Als maatschappelijk verantwoord bedrijf stelt Area sinds jaar en dag werkervaringsplekken ter beschikking. Het doel is om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden en op te leiden om uiteindelijk door te stromen naar een reguliere baan. Wij vinden het geweldig om te zien dat een groot aantal stagiaires doorstroomt naar reguliere banen bij uiteenlopende bedrijven in Emmen. Daar doen we het voor! Dit heeft er een aantal jaar geleden toe

geleid dat Area vier medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst heeft genomen.

In totaal hebben we maximaal twaalf werkervaringsplekken op de afdeling Afgedankte Elektrische of Elektronische Apparaten ons sorteercentrum in Emmen. Hier worden ingeleverde computers ontmanteld in zeventien verschillende onderdelen. De werkervaringsplekken worden voornamelijk bezet door leerlingen van een praktijkschool in Emmen (Pro Emmen). De begeleiding van deze leerlingen is in handen van twee van onze medewerkers die hiervoor speciaal zijn opgeleid.

HRM IN CIJFERS
In 2023 boden we werkgelegenheid aan 142 medewerkers (128,75 fte) en 39 uitzendkrachten (in 2022: 38 uitzendkrachten).

UREINZET
Onderstaand schema laat zien dat in 2023 circa 0,5 procent minder uren zijn ingezet dan in 2022. De ureninzet van Area-medewerkers is iets gedaald. De oorzaak is dat er gedurende 2023 vier collega’s in de uitvoering Area hebben verlaten. Het verklaart de stijging in de ureninzet van de flexibele schil. De verschuiving in flexibiliteit is een aandachtspunt. Natuurlijk streven we naar voldoende flexibiliteit om de seizoenspieken op te vangen, maar we willen ook vakbekwame medewerkers langdurig aan ons binden. De verwachting is dat de flexibele schil in 2024 verder zal dalen door het aanpassen van de verschillende routes in Emmen als gevolg van diftar. Daarnaast gaan we onderzoeken of we de personele formatie in vaste dienst kunnen gaan uitbreiden.

In onderstaande tabel presenteren we de verhouding vaste en flexibele medewerkers in de ureninzet in de afgelopen jaren.

Tabel **Trend in ureninzet**

	2023		2022		2021		2020	
AREA	202.944	74,4%	205.070	74,9%	207.874	78,1%	211.194	81,7%
Timing	69.663	25,6%	68.835	25,1%	58.312	21,9%	47.174	18,3%
	272.607		273.905		266.186		258.368	

ZIEKTEVERZUIM

Helaas moeten we constateren dat het verzuimpercentage nagenoeg niet is gedaald. Dit ondanks alle bouwstenen gericht op het verbeteren van de vitaliteit van onze medewerkers, de focus op verzuim en alle interventies gericht op verzuim. Met 10,7 procent in 2023 is het verzuimpercentage onverminderd hoog.

Het hoge verzuimpercentage wordt met name veroorzaakt door de langdurig zieken (langer dan 43 dagen): 9,1 procent. Wat eveneens opvalt ten opzichte van vorig jaar is de enorme stijging in de gemiddelde verzuimduur. Medewerkers zijn gemiddeld zes dagen langer ziek dan vorig jaar.

Ten opzichte van voorgaande jaren zien we in 2023 een grote verschuiving van fysieke naar energetische klachten. Medewerkers met energetische klachten zijn over het algemeen ook langer ziek en dit verklaart ook de enorme stijging van 31 procent in de verzuimduur. Voor 2024 zal vitaliteit dan ook prominent op de agenda staan.

Tabel **Trends in ziekteverzuim**

	2023	2022	2021	2020	2019
Totaal verzuim	10,7%	11,0%	7,4%	8,9%	6,6%
Kort verzuim, 1 t/m 7 dagen	0,7%	1,2%	1,1%	0,8%	0,9%
Middellang verzuim, 8 t/m 42 dagen	0,8%	2,1%	1,5%	1,8%	1,2%
Lang verzuim, 43 dagen t/m 365	5,7%	3,8%	4,4%	3,8%	4,1%
Langer dan een jaar	3,4%	3,9%	0,6%	2,5%	0,4%
Meldingsfrequentie per medewerker p.j. (in aantallen)	1,3	1,8	1,4	1,5	1,4
Gemiddelde ziekteverzuimduur (in dagen)	25,0	13,3	16,8	19,7	15,9

VITALITEIT

Het doel voor de aandacht op vitaliteit was het verhogen van het welbevinden van medewerkers en het verlagen van het ziekteverzuim. In 2023 heeft een aantal medewerkers een vitaliteitstraject doorlopen. De collega's hebben dit traject als zeer positief ervaren. Het heeft helaas niet als bijeffect gehad dat het verzuimpercentage is gedaald. Het vitaliteitstraject wordt ook in 2024 voortgezet en geïntensiveerd. We verwachten dat meer medewerkers dan in 2023 hieraan zullen deelnemen.

OUDERENBELEID

In 2023 is de gemiddelde leeftijd iets gestegen ten opzichte van 2022. Dit wordt met name veroorzaakt doordat een aantal jongere collega's voor een carrière buiten Area, in een ander branche, heeft gekozen. De oudere medewerkers blijven we koesteren, omdat ze zeer waardevol zijn vanwege hun grote kennis, ervaring en binding met ons bedrijf. De keerzijde is dat herstel bij ziekte langer kan duren. Om de duurzame inzetbaarheid van ook deze medewerkers te versterken gaan we naast vitaliteitsbeleid ook ouderenbeleid ontwikkelen.

Tabel **Trend in leeftijdsopbouw**

Leeftijdsopbouw	2023	2022	2021	2020	2019	2018
25 jaar of jonger	3,5%	4,2%	2,2%	2,3%	5,3%	3,7%
26 - 35 jaar	11,3%	11,2%	12,5%	10,8%	12,1%	6,8%
36 - 45 jaar	20,4%	20,3%	27,6%	26,2%	24,2%	18,1%
46 - 55 jaar	35,9%	35,7%	30,1%	33,1%	43,2%	36,1%
56 jaar of ouder	28,9%	28,0%	27,6%	27,7%	17,4%	14,3%
Gemiddelde leeftijd (in jaren)	50	48	48	47	47	47

DIVERSITEIT

Als goede werkgever willen we een afspiegeling van de maatschappij zijn. We zien dan ook graag meer vrouwen en meer diversiteit in onze mooie en essentiële bedrijfstak. Ieder mens is welkom om bij ons bedrijf te solliciteren en wordt bij indiensttreding met open armen ontvangen. De ervaring leert helaas dat het samenstellen van een inclusief personeelsbestand lastig blijft. Vanuit de werkgeversorganisatie is een imagocampagne opgestart om onder andere vrouwen te interesseren voor het werk in onze branche. Dit heeft tot op heden nog niet geresulteerd in een toename van vrouwelijke collega's.

Tabel **Trend in verdeling mannen/vrouwen**

	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Gemiddeld aantal werknemers (excl. inhuur)	142	143	134	130	132	126,5
Waarvan mannen	88,7%	88,1%	87,3%	90,0%	88,6%	87,7%
Waarvan vrouwen	11,3%	11,9%	12,7%	10,0%	11,4%	12,3%
Gemiddeld aantal fte's (40 uur per week)	128,7	129,5	120,0	119,8	120,1	114,5

Een van de regels van de Wet bestuur en toezicht betreft een evenwichtige verdeling van zetels over mannen en vrouwen in zowel de raad van bestuur als de raad van commissarissen. De wet bepaalt dat ten minste 30% van de zetels door vrouwen en ten minste 30% door mannen wordt bezet. Area voldoet aan deze normering.



BEDRIJFSVEILIGHEID EN KAM

RISICO INVENTARISATIE EN -EVALUATIE

De risico's van de werkzaamheden van onze medewerkers zijn vastgelegd in de Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E). In 2023 is de gehele RI&E opnieuw uitgevoerd en is een nieuw plan van aanpak opgesteld.

MILIEUVERGUNNINGEN

Area voldoet aan alle vigerende wet- en regelgeving die op zijn werkzaamheden van toepassing is. Hiervoor hebben wij de benodigde vergunningen en meldingen van het bevoegde gezag ontvangen.

Zo heeft bijvoorbeeld in 2022 de revisie van de totale milieuvergunning voor de locatie in Emmen plaatsgevonden en heeft Area meldingen van zijn activiteiten van de overige locaties bij het bevoegde gezag gedaan.

Daarnaast heeft Area de eisen uit deze meldingen en vergunningen geborgd in zijn processen, bijvoorbeeld door jaarlijks externe bureaus in te huren voor het uitvoeren van inspecties aan onze vloeistofdichte vloeren en de KGA-depots.

Verder voeren we jaarlijks een interne controle uit op onze activiteiten en processen en controleren we of er wijzigingen in wet- en regelgeving zijn geweest. In 2023 bleken er enkele tekortkomingen in de implementatie van de rij- en rusttijden te zijn. Hierop zijn aanvullende maatregelen genomen om de werkzaamheden in lijn te brengen met de wet- en regelgeving. We concluderen dat Area voldoet aan de vigerende eisen.

KWALITEITSMANAGEMENT

Klantgericht en kostenbewust werken, betrouwbaar handelen en collegiaal samenwerken zijn de kernwaarden van Area. Om deze kernwaarden binnen onze processen en werkzaamheden te borgen maken we gebruik van een kwaliteitsmanagementsysteem.

Area beschikt over twee kwaliteitscertificaten: Integrated Pest Management (IPM) voor rattenbestrijding alsook Weelabex voor de demontage van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur. Voor beide certificaten hebben in 2023 de jaarlijkse audits plaatsgevonden.

ISO-CERTIFICERING

Geheel 2023 heeft in het teken gestaan van ISO 9001 (kwaliteitsmanagementsysteem), 14001 (milieumanagementsysteem) en 45001 (veiligheidsmanagementsysteem). Doelstelling van de certificering is om de kwaliteit van onze werkprocessen verder te verhogen. Gedurende dit project zijn we ondersteund door een externe deskundige. In januari 2024 is de initiële externe audit van genoemde ISO-normen uitgevoerd, in april volgt de afsluitende externe audit.

HANDHAVINGSBEZOEKEN

In 2023 heeft het bevoegd gezag meerdere keren een inspectie uitgevoerd bij Area, zowel aangekondigd als onaangekondigd.

Zo is de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) in september 2023 onaangekondigd langs geweest om te toetsen of ons bedrijf de Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur op een goede manier afvoert en niet 'illegaal' naar een land dat de apparatuur niet goed kan verwerken. Dit was een landelijk thema bij de ILT. ILT concludeerde dat Area het correct naar een erkende eindverwerker afvoert.

Verder hebben in 2023 op alle locaties milieucontroles van de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD) plaatsgevonden. Tijdens de rondgang werd een klein aantal afwijkingen geconstateerd die voortvarend zijn opgelost. De officiële terugkoppeling van de RUD op deze opvolging is nog niet ontvangen.

RISICO'S EN ONZEKERHEDEN



Als belangrijkste risico's en onzekerheden voor Area zien wij de volgende factoren.

STIJGENDE GEMIDDELTE LEEFTIJD MEDEWERKERS

In meerdere jaarverslagen hebben we gewezen op de risico's als gevolg van de stijgende gemiddelde leeftijd van onze medewerkers. Dit beïnvloedt niet alleen het ziekteverzuim, zoals beschreven in de paragraaf over HRM, maar ook de flexibiliteit in uitvoerende processen. Dit blijkt uit een interne analyse. Samen met de HR-afdeling hebben we de afgelopen jaren ingezet op de aanwas van jonge medewerkers. Dit blijft een focuspunt voor de periode 2024/2035.

VERZUIM

Mede als gevolg van de stijgende gemiddelde leeftijd is de mate van (ziekte-)verzuim een belangrijk risico voor Area dat de volle aandacht van het management heeft. Ons HRM-beleid zal in geheel 2024 gericht zijn op het terugdringen van het verzuim en het inrichten van de juiste vitaliteitsinstrumenten om onze medewerkers en ons bedrijf energiek te laten functioneren.

FRAUDERISICO'S

In 2023 hebben we een frauderisicoanalyse uitgevoerd waarbij de sleutelfunctionarissen in onze organisatie zijn betrokken. Als belangrijkste risico's zijn de ontvreemding van onze activa alsook de oneigenlijke inzet van onze productiemiddelen genoemd. De analyse laat daarbij zien dat deze risico's naar het oordeel van de directie voldoende gemitigeerd en afgedekt worden door de genomen beheersmaatregelen. De frauderisicoanalyse zal een terugkerend onderwerp op onze managementkalender zijn om daarmee het interne bewustzijn te vergroten en de risico's zoveel als mogelijk af te wenden. Overigens hebben de maatregelen in 2023 geen fraude(-pogingen) aan het licht gebracht, noch is er gebruik gemaakt van de klokkenluidersregeling.

CONTINUÏTEIT

Gezien de aard van onze dienstverlening én onze aandeelhouders/opdrachtgevers zijn er geen grote onzekerheden voor de continuïteit van onze dienstverlening. Dit blijkt ook uit het in 2022 uitgevoerde

doelmatigheidsonderzoek. De financiële gezondheid van ons bedrijf qua rentabiliteit, liquiditeit en solvabiliteit is goed. De zekerheden naar onze huisbankier, de ING Bank NV, zijn ook dusdanig dat voor onze investeringsopgave zonder problemen en zonder dat er bijzondere voorwaarden gesteld worden financiering verkregen is of gaat worden. Dit alles overziend zien we als directie dan ook geen materiële continuïteitsrisico's voor Area.

TRANSPARANTIE DOORREKENING EN TOEKENNING KOSTEN

De begrotingssystematiek is voor 2023 geactualiseerd en de rapportage ten behoeve onze opdrachtgevers en aandeelhouders is hierop aangesloten. In 2024 worden de productovereenkomsten wederom geactualiseerd.

STRATEGISCH PLAN 2023

In 2022 is het strategisch actieplan 2016-2022 afgerond. Voor de komende jaren moet een nieuw meerjarig plan worden opgesteld. Het in 2022 uitgevoerde onderzoek naar de doelmatigheid van het functioneren van Area kan de basis vormen van een nieuw en krachtig meerjarig actieplan. In samenwerking met de gemeenten kan worden bezien hoe dit plan opgezet kan worden. Het streven is dat het plan midden 2024 kan worden gepresenteerd.

EUROPESE MACRO-ECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN

Inflatie en een mogelijk tekort van de voor onze sector cruciale middelen en onderdelen zoals brandstoffen, oliën en ijzers blijft een zware wissel trekken op onze begroting en vergt permanente bijsturing alsook het rekening houden met mogelijke prijsstijgingen in onze begroting 2024. Deze ontwikkelingen vereisen een adequate monitoring van alle bedrijfskosten. We moeten tijdig en passend kunnen anticiperen op alle voorkomende bedrijfskosten om

een gezond evenwicht te houden tussen inkomsten en uitgaven. Geheel 2024 zal daarom wederom in het teken staan van kostenbeheersing en het tijdig anticiperen op tegenvallers die voortkomen uit macro-economische ontwikkelingen.

VERANTWOORDING RISICOBEBEERSING ICT-STRUCTUUR

In 2022 hadden we een onderzoek ingericht naar onze volledige ICT-structuur. De komende jaren zal ons ICT-platform fasegewijs vernieuwen. Om dit proces te ondersteunen hebben we in 2023 een informatiemanager aangetrokken. Wij constateren dat de huidige ICT geen acuut risico vormt, hoewel het op onderdelen vernieuwd moet worden. Wel is ICT een aandachts- en ontwikkelpunt voor de gehele afvalbranche.

SOLVABILITEIT

Tot slot vormde de solvabiliteit eveneens een risico in voorbije jaren. Dividendbeleid, investeringen en toenemende druk op de winstgevendheid maakten dat de solvabiliteit onder druk kwam te staan. Dit punt is ondervangen. De solvabiliteit van de onderneming is op dit moment gezond maar blijft wel een punt van aandacht gezien de te verwachten investeringsopgave voor de komende jaren.

VERLOOP EN INZETBAARHEID PERSONEEL

Zoals elke onderneming is het ook voor Area van cruciaal belang om goed personeel aan zich te kunnen blijven binden. Uit het recente MTO blijkt dat Area als een goede werkgever wordt gezien door onze mensen, en het verloop is minimaal. Wel blijft dit punt de volle aandacht van het management krijgen want onze mensen maken Area! Tevens krijgt, zoals hiervoor reeds aangehaald, de inzetbaarheid en het ziekteverzuim brede managementaandacht aangezien hier vanuit de stijgende gemiddelde leeftijd sprake is van een toenemend risico.

GOOD GOVERNANCE

Area volgt de regels behorend bij de code Goed openbaar bestuur, zoals ontwikkeld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninklijke relaties.

In 2023 is binnen de raad van commissarissen de vacature van voorzitter ontstaan. In mei 2023 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders de heer Henk Brink als nieuwe voorzitter van de raad van commissarissen benoemd als opvolger van de heer Bert Middel.

VOORUITZICHTEN **2024**

JAARVERSLAG 2023



VOORUITZICHTEN 2024

In 2024 zullen we ons richten op het verbeteren van het kwaliteitsmanagement van onze bedrijfsvoering en productbestekken. Daarnaast zullen we samen met gemeenten de verdere vertaalslag van afval naar grondstof uitvoeren. Ook willen we in 2024 na-gaan welke kosten we positief kunnen beïnvloeden om de kosten van afval en grondstoffen acceptabel te houden voor inwoners.

ACTIVITEITEN EN PLANNEN

- Voorbereiding en implementatie diftar gemeente Coevorden;
- Voorbereiding diftar gemeente Hoogeveen;
- Evaluatie en actualisatie Reinigingsbestek gemeente Emmen;
- Brede Inzet van afvalcoaches in de gemeenten;
- Borging van de voorlichtingscampagne 'Drenthe geeft door' in Drents samenwerkingsverband;
- Herchippen van het containerarsenaal in de gemeente Coevorden (waar nodig);

- Voorbereiden van de aanbesteding van het restafvalcontract voor de Area-gemeenten;
- Vertalen van de actiepunten die voortkomen uit het doelmatigheidsonderzoek naar een meerjarig actieplan voor Area, in gezamenlijkheid met de gemeenten.

INTERNE FOCUS

- Borgen ISO 9001, 14001, 45001;
- Doorontwikkeling kwaliteitsmanagement in de gehele bedrijfsvoering teneinde een permanente ontwikkelcyclus van onze bedrijfsvoering in te richten en te borgen.
- Optimalisatie van de inzamelfrequenties (waar mogelijk) in relatie tot aanbod afvalstromen en fysieke omstandigheden;
- Monitoren en volgen bezettingsgraden van alle tractie;
- Vitaliteit en verzuim;
- Verjongen personele formatie;

- Actualisatie van alle productovereenkomsten gemeenten voor 2025;
- Opstelling van een begroting per gemeente voor 2025 volgens deze systematiek;
- Verdere optimalisatie van de rapportagestructuur VANG alsmede van de verantwoording over productovereenkomsten, in samenspraak met de gemeenten.

BEGROOT RESULTAAT 2024

Voor 2024 is opnieuw een positief resultaat van 500.000 euro begroot. Dit is een direct gevolg van de nieuwe begrotingssystematiek. Het begrote bedrijfsresultaat is gedefinieerd als de minimale veiligheidsmarge die voor de vennootschap nodig is om tegenvallers gedurende het jaar op te vangen. De tariefstelling van onze dienstverlening is in deze nieuwe begrotingssystematiek dusdanig dat een positief resultaat van 500.000 euro kan worden begroot.

TOT SLOT

Wij kijken terug op wederom een goed jaar. Richting 2024 willen wij inzetten op innovaties, verdere verduurzaming en doorontwikkelingen in onze bedrijfsvoeringprocessen. Immers de samenwerking tussen Area en de gemeenten Emmen, Hoogeveen en Coevorden kent diverse doelmatigheidsvraagstukken. Uitvoering van projecten en aanpassingen in de bedrijfsvoering is een co-creatief proces. Area mag zich hierin doorontwikkelen tot een meer proactieve adviseur en sparringpartner met betrekking tot uitvoeringsbestekken.

Samen met de gemeenten zal in 2024 ook de meerjaren visie van de vennootschap volbracht worden. De huidige sterke toename van energiekosten, kosten van grondstoffen en arbeid alsook de inflatie hebben invloed op onze bedrijfsvoering en vergen permanente analyse en bijsturing teneinde de kosten adequaat te blijven beheersen. Ook de VANG-agenda vraagt onze permanente aandacht. Nu we tegen grenzen aanlopen is de kunst om adequaat bij te sturen essentieel. Tegelijkertijd bieden de bedreigingen van nu ook kansen. Het opzoeken van kennis, innovaties en samenwerking met al onze stakeholders zal bijdragen om met elkaar de gewenste en noodzakelijke veranderingen in gang te zetten.

Alfride Groenewold

Algemeen directeur
NV Area Reiniging

JAAARREKENING 2023

JAAARVERSLAG 2023

Balans per 31 december 2023

(voor resultaatbestemming)

		31 december 2023		31 december 2022	
	Ref.	€	€	€	€
<i>Activa</i>					
Materiële vaste activa					
Bedrijfsgebouwen- en terreinen	4	5.217.390		5.305.526	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	4	15.448.550		14.051.745	
Activa in uitvoering	4	609.419		870.094	
			21.275.359		20.227.365
Vlottende activa					
Vorraden			25.000		25.000
<i>Vorderingen</i>					
Debiteuren	5	545.874		649.010	
Overige vorderingen en overlopende activa	5	1.045.698		1.266.494	
			1.591.572		1.915.504
Liquide middelen	6		4.336.581		2.917.670
			27.228.512		25.085.539

Balans per 31 december 2023

(voor resultaatbestemming)

		31 december 2023		31 december 2022	
	Ref.	€	€	€	€
<i>Passiva</i>					
Eigen vermogen	7				
Aandelenkapitaal		2.913.503		2.913.503	
Overige reserve		4.270.956		3.512.486	
Resultaat boekjaar	8	1.382.824		1.558.470	
			8.567.283		7.984.459
Voorzieningen	9		393.141		403.943
Langlopende schulden	10		5.124.669		4.457.855
Kortlopende schulden	11				
Schulden aan kredietinstellingen		1.846.296		1.707.167	
Crediteuren		2.450.210		1.422.333	
Schulden aan participanten		6.107.286		6.471.664	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		1.522.736		1.445.385	
Overige schulden en overlopende passiva		1.216.891		1.192.733	
			13.143.419		12.239.282
			27.228.512		25.085.539

Winst-en-verliesrekening over 2023

		2023		2022	
	Ref.	€	€	€	€
Som der bedrijfsopbrengsten	13		31.076.643		29.013.142
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	14	(11.082.192)		(10.164.824)	
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenen	15	(9.288.893)		(8.777.249)	
Afschrijvingen	16	(3.068.738)		(2.688.354)	
Overige bedrijfskosten	17	(5.901.702)		(5.614.754)	
Som der bedrijfslasten			(29.341.525)		(27.245.181)
Bedrijfsresultaat			1.735.118		1.767.961
Financiële baten en lasten	19		(302.450)		(179.710)
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering voor belasting			1.432.668		1.588.251
Belastingen	20		(49.844)		(29.781)
Resultaat na belastingen			1.382.824		1.558.470

Kasstroomoverzicht over 2023

		2023		2022	
	Ref.	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening			1.735.118		1.767.961
<i>Aanpassingen voor:</i>					
Afschrijvingen	16	3.068.738		2.688.354	
Bijzondere waardevermindering	17	-		-	
Mutatie voorzieningen	9	(10.802)		47.010	
			3.057.936		2.735.364
Verandering in werkkapitaal:					
Mutatie vorderingen	5	323.932		438.072	
Mutatie kortlopende schulden	11	765.008		6.105.099	
			1.088.940		6.543.171
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			5.881.994		11.046.496
Financiële baten en lasten	19		(302.450)		(179.710)
Vennootschapsbelasting			(49.844)		(29.781)
Kasstroom uit operationele activiteiten (transport)			5.529.700		10.837.005

Kasstroomoverzicht over 2023

		2023		2022	
	Ref.	€	€	€	€
(Transport)			5.529.700		10.837.005
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings in materiële vaste activa	4	(4.194.490)		(3.726.340)	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	4	77.758		62.666	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			(4.116.732)		(3.663.674)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Aflossing langlopende schulden	11	(1.891.206)		(1.822.181)	
Leasefaciliteit		1.197.149		812.611	
Lening		1.500.000		-	
Betaald dividend	7	(800.000)		(1.000.000)	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			5.943		(2.009.570)
Toe-/afname geldmiddelen			1.418.911		5.163.761
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:					
Stand per 1 januari			2.917.670		(2.246.091)
Mutatie boekjaar			1.418.911		5.163.761
Stand per 31 december			4.336.581		2.917.670
Kas			814		2.227
Rekening Courant			4.335.767		2.915.443
			4.336.581		2.917.670

TOELICHTING OP DE BALANS EN WINST-EN- VERLIESREKENING



1. ALGEMENE TOELICHTING

1.1 Activiteiten

Area Reiniging draagt zorg voor een effectieve uitvoering van de inzameling en het (doen) be- en verwerken van afval en aanverwante reinigingsactiviteiten, waaronder gladheidbestrijding, in opdracht van de drie gemeenten Emmen, Hoogeveen en Coevorden. Hiermee wordt adequaat ingespeeld op integraal beheer van de openbare ruimte. Naast deze publieke taken in opdracht van de gemeenten verricht Area Reiniging ook activiteiten (inzameling en reiniging) voor bedrijven en instellingen.

1.2 Vestigingsadres

N.V. Area Reiniging is feitelijk gevestigd op de Columbusstraat 25 in Emmen en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Noord Nederland onder nummer 04079357.

1.3 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen

uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van N.V. Area Reiniging en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.4 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de rekening courant financiering van de bankier. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelasting zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasingcontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

1.5 Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van N.V. Area Reiniging zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen

specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste schattingswijziging met betrekking tot het bepalen van de voorziening wegens oninbare vorderingen zoals opgenomen in paragraaf 2.6 en paragraaf 5.

2.3 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.4.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Indien voor te vervaardigen materiële vaste activa noodzakelijkerwijs een aanmerkelijke hoeveelheid tijd nodig is om deze gebruiksklaar te maken, worden de rentekosten opgenomen in de vervaardigingsprijs.

Kosten voor groot onderhoud worden, met ingang van 2019, conform de componentenbenadering afzonderlijk geactiveerd.

2.4 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt

de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfs-waarde.

De opbrengstwaarde wordt bepaald met behulp van de actieve markt. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt bij het contant maken van de kasstromen een marktconforme disconteringsvoet gehanteerd. Een bijzondere waardevermindering-verlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

2.5 Voorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode (first in, first out) of lagere opbrengstwaarde.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

2.6 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente-rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen

wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

2.7 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen als schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.8 Eigen vermogen

Indien N.V. Area Reiniging eigen aandelen inkoopt, wordt de verkrijgingsprijs van de ingekochte aandelen in mindering gebracht op de overige reserves, of op andere reserves mits de statuten dit toestaan, totdat deze aandelen worden ingetrokken of worden verkocht. Indien ingekochte aandelen worden verkocht, komt de opbrengst uit verkoop ten gunste van de overige reserves, of andere reserves in het eigen vermogen. De opbrengst komt ten gunste van de reserve waarop eerder de inkoop van deze aandelen in mindering is gebracht.

2.9 Voorzieningen

2.9.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

2.9.2 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijf-kans. Bij het contant maken is een marktrente van 4% (2022: 4%) als disconteringsvoet gehanteerd.

2.10 Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

2.11 Leasing

2.11.1 Operationele leasing

Bij de vennootschap kunnen leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

2.11.2 Financiële leasing

De vennootschap leaset een deel van het wagenpark. De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentecomponent opgenomen onder de langlopende schulden, dit heeft geen materiële impact aangezien de marktrente de effectieve rente betreft.

De rentecomponent wordt gedurende de looptijd van het contract verantwoord in de winst-en-verliesrekening met een vast rentepercentage over de gemiddelde resterende aflossingscomponent.

3. GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

3.2 Opbrengstverantwoording

3.2.1 Algemeen

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

3.2.2 Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

3.2.3 Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

3.3 Uitbesteed werk en externe kosten

Onder uitbesteed werk en externe kosten wordt verstaan de inhuur van personeel en materieel van derden en verwerkingskosten.

3.4 Personeelskosten

3.4.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

3.4.2 Pensioenen

N.V. Area Reiniging heeft een pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regeling zijn:

- middelloon als pensioengrondslag
- indexatie wordt jaarlijks bepaald door ABP
- dekkingsgraad van de pensioenuitvoerder op 31 december 2023 bedraagt 110,5%

Op de pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basispremies aan het bedrijfstakpensioenfonds betaald door de rechtspersoon. De vennootschap heeft de toegezegde pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. De rechtspersoon heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van tekorten bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies.

3.5 Afschrijvingen materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

3.6 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

3.7 Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingsschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

3.8 Financiële instrumenten en risicobeheersing

3.8.1 Valutarisico

Area Reiniging N.V. is volledig werkzaam in Nederland en kent daarmee geen valutarisico.

3.8.2 Rente- en kasstroomrisico

Area Reiniging N.V. loopt geen risico over de rentedragende langlopende en kortlopende schulden.

3.8.3 Kredietrisico

De liquide middelen staan uit bij de ING Bank N.V. die een A-rating heeft.

3.8.4 Liquiditeitsrisico

Area Reiniging N.V. maakt gebruik van de ING Bank N.V. voor haar kredietfaciliteiten. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

4. MATERIËLE VASTE ACTIVA

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Transport- middelen	Containers	Inventaris, installaties en ICT	Activa in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023						
Aanschafwaarde	11.667.848	19.137.805	13.792.897	2.192.550	870.094	47.661.194
Cumulatieve waar- deverminderingen en afschrijvingen	(6.362.322)	(11.531.388)	(7.769.253)	(1.770.866)	-	(27.433.829)
Boekwaarden	5.305.526	7.606.417	6.023.644	421.684	870.094	20.227.365
Mutaties 2023						
Investerings	82.100	1.435.481	1.846.369	221.121	609.419	4.194.490
Desinvestering (AW)	-	(769.630)	(50.030)	-	-	(819.660)
Afschrijvingen	(432.003)	(1.491.885)	(1.052.989)	(91.861)	-	(3.068.738)
Cumulatieve afschrijving desinvestering	-	723.439	18.463	-	-	741.902
In gebruik genomen	261.767	-	608.327	-	(870.094)	-
Saldo	(88.136)	(102.595)	1.370.140	129.260	(260.675)	1.047.994
Stand per 31 december 2023						
Aanschafwaarde	12.011.715	19.803.656	16.197.563	2.413.671	609.419	51.036.024
Cumulatieve waardevermindering- en en afschrijvingen	(6.794.325)	(12.299.834)	(8.803.779)	(1.862.727)	-	(29.760.665)
Boekwaarden	5.217.390	7.503.822	7.393.784	550.944	609.419	21.275.359

Afschrijvingspercentages:

Bedrijfsgebouwen en terreinen	0-10%
Transportmiddelen	9-20%
Containers	6,7-12,5%
Inventaris, installaties en ICT	10-33,3%
Activa in uitvoering	0%

Ten gunste van de ING Bank N.V. is pandrecht gevestigd op activa tot een bedrag ad € 7.657.040.

De boekwaarden van activa onder financiële leasing, die niet in juridisch eigendom worden gehouden door N.V. Area Reiniging, zijn als volgt:

	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
Transportmiddelen	5.157.452	4.855.601
Containers	174.614	202.306
	5.332.066	5.057.907

5. VORDERINGEN

Tenzij anders is vermeld hebben de uitstaande vorderingen een resterende looptijd die korter is dan één jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Debiteuren

Op het saldo debiteuren van € 545.874 (2022: € 649.010) is ultimo 2023 een voorziening van € 198.000 (2022: € 137.001) voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Vanwege een door de directie voorzien oplopend risico van oninbaarheid is de wijze waarop de voorziening wordt bepaald voorzichtigheidshalve aangepast. Dit heeft in 2023 geleid tot een aanvullende dotatie aan deze voorziening van € 66.000. Behoudens deze resultaat invloed heeft de schattingswijziging geen invloed op het vermogen ultimo 2023.

Overige vorderingen en overlopende activa	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
Nog te factureren	717.183	747.111
Nog te ontvangen bedragen	21.161	93.713
Vooruitbetaalde bedragen	307.354	425.670
	1.045.698	1.266.494

6. LIQUIDE MIDDELEN

	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
Rekening courant ING Bank N.V.	4.335.767	2.915.443
Kas	814	2.227
	4.336.581	2.917.670

De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de onderneming.

7. EIGEN VERMOGEN

	Geplaatst kapitaal	Overige reserve	Resultaat boekjaar	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023	2.913.503	3.512.486	1.558.470	7.984.459
Mutaties				
Dividenduitkering 2022	-	-	(800.000)	(800.000)
Winstbestemming 2022	-	758.470	(758.470)	-
Resultaat 2023	-	-	1.382.824	1.382.824
Stand per 31 december 2023	2.913.503	4.270.956	1.382.824	8.567.283

	Geplaatst kapitaal	Overige reserve	Resultaat boekjaar	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022	2.913.503	2.765.269	1.747.217	7.425.989
Mutaties				
Dividenduitkering 2021	-	-	(1.000.000)	(1.000.000)
Winstbestemming 2021	-	747.217	(747.217)	-
Resultaat 2022	-	-	1.558.470	1.558.470
Stand per 31 december 2022	2.913.503	3.512.486	1.558.470	7.984.459

Conform het vastgestelde dividendbeleid is het voorstel aan de aandeelhouders om het volledige resultaat 2023 ad € 1.382.824 als dividend uit te keren.

Voorstel resultaatbestemming

Volgens artikel 33 van de statuten staat het resultaat ter beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders.

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van NV Area Reiniging bedraagt € 14.000.000, verdeeld in 14.000.000 gewone aandelen van € 1. Hiervan zijn geplaatst en volgestort 2.913.503 aandelen. De storting op de in 2006 uitgegeven aandelen vond plaats in natura. De kosten samenhangend met de uitgifte zijn in mindering gebracht op het agio.

8. RESULTAAT BOEKJAAR

Betreft het nettoresultaat over het boekjaar.

9. VOORZIENINGEN

De samenstelling van de post voorzieningen ultimo boekjaar is:

	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
Voorziening Jubilea	186.200	194.734
Voorziening Generatieregeling	129.112	72.351
Voorziening Langdurig zieken	77.829	136.858
	393.141	403.943
Waarvan		
Looptijd < 1 jaar	117.798	124.816
Looptijd >1 jaar < 5 jaar	82.209	84.393
Looptijd > 5 jaar	193.134	194.734
	393.141	403.943

Het verloop van de te onderscheiden voorzieningen gedurende het boekjaar is als volgt:

Voorziening Jubilea

Overeenkomstig Richtlijn 271 (personeelsbeloningen) is een voorziening opgenomen voor in de toekomst te betalen jubileumuitkeringen aan de medewerkers. De mutatie in deze voorziening is als last in de winst- en verliesrekening verwerkt. Het bedrag zal overwegend na meer dan vijf jaar worden afgewikkeld. Het verloop van de deze voorziening is als volgt:

	Jubilea
	€
Stand per 1 januari 2023	194.734
Dotaties	17.674
Onttrekking	(26.208)
Stand per 31 december 2023	186.200

Voorziening Generatieregeling

Vanuit de CAO is in 2019 de generatieregeling ingevoerd. Bij een generatieregeling krijgt een medewerker de gelegenheid de loopbaan geleidelijk af te bouwen. De regeling houdt in 80% werken, 90% betaald krijgen en 100% pensioen opbouwen. Sinds 2021 is daar een tweede variant aan toegevoegd: 90% werken, 95% betaald krijgen en 100% pensioen opbouwen. De keuze om mee te doen aan de generatieregeling en welke variant daarvan is volledig aan de medewerker.

Doel van deze regeling is dat er meer ruimte komt voor jonge medewerkers om in te stromen. Ultimo 2023 zijn negen medewerkers (2022: 6 medewerkers) die van deze regeling gebruik maken. Overeenkomstig de vereisten in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is een voorziening gevormd voor de kosten die in de toekomst gemaakt gaan worden voor deelnemers in deze regeling waar geen arbeidsprestatie tegenover staat.

	Generatieregeling
	€
Stand per 1 januari 2023	72.351
Dotaties	97.442
Onttrekking	(40.681)
Stand per 31 december 2023	129.112

Voorziening Langdurig zieken

Area Reiniging wordt vanuit een personeelsbestand waarvan de gemiddelde leeftijd stijgt geconfronteerd met langdurige ziekte onder de medewerkers. Aangezien van een aantal van deze medewerkers nu al bekend is dat zij niet zullen terugkeren in het arbeidsproces terwijl de loonkosten doorlopen is voor deze voorzienbare kosten een voorziening gevormd. De mutaties in de medewerkers waarvoor deze voorziening is gevormd heeft in 2023 per saldo tot een vrijval aan de voorziening geleid.

	Langdurig zieken
	€
Stand per 1 januari 2023	136.858
Onttrekking	(59.029)
Stand per 31 december 2023	77.829

10. LANGLOPENDE SCHULDEN

	Schulden aan kredietinstellingen	Financiële lease verplichtingen	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2023	2.028.979	4.136.043	6.165.022
Nieuwe financiering	1.500.000	1.197.149	2.697.149
Aflossingen	(697.878)	(1.193.328)	(1.891.206)
Boekwaarde per 31 december 2023	2.831.101	4.139.864	6.970.965
Waarvan			
Looptijd < 1 jaar	718.388	1.127.908	1.846.296
Looptijd >1 jaar < 5 jaar	1.437.713	2.743.030	4.180.743
Looptijd > 5 jaar	675.000	268.926	943.926

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn opgenomen onder de schulden op korte termijn.

Alle leningen zijn afgesloten in euro's en verstrekt door ING Bank NV. Het betreft:

- In 2017 is een Limietovereenkomst Financial Lease Pandrecht gesloten van € 1.450.000 ten behoeve van het financieren van nieuwe bedrijfsmiddelen. Middels Trekkingsovereenkomsten is een bedrag van € 1.082.187 opgenomen, waarbij de looptijd per opname ligt tussen de 72 en 84 maanden. De contract rente is per trekkingsovereenkomst gelijk aan de Interest Rate Swap die geldt voor de looptijd, met een minimum van 0%, verhoogd met een opslag. Per Trekkingsovereenkomst wordt ten gunste van ING Lease B.V. een pandrecht, eerste in rang, op het bedrijfsmiddel gevestigd. Ten gunste van de ING Lease B.V. is pandrecht gevestigd op activa tot een bedrag ad € 343.026. Ultimo 2023 bedraagt het uitstaande saldo op deze leaseverplichting € 40.263, met een resterende looptijd van 9 maanden.
- In 2018 is een Limietovereenkomst Financial Lease Pandrecht gesloten van € 2.550.000 ten behoeve van het financieren van nieuwe bedrijfsmiddelen. Middels Trekkingsovereenkomsten is een bedrag van € 1.741.780 opgenomen, waarbij de looptijd per opname ligt tussen de 60 en 84 maanden. De contract rente is per trekkingsovereenkomst gelijk aan de Interest Rate Swap die geldt voor de looptijd, met een minimum van 0%, verhoogd met een opslag. Per Trekkingsovereenkomst wordt ten gunste van ING Lease B.V. een pandrecht, eerste in rang, op het bedrijfsmiddel gevestigd. Ten gunste van de ING Lease B.V. is pandrecht gevestigd op activa tot een bedrag ad € 1.450.646. Ultimo 2023 bedraagt het uitstaande saldo op deze leaseverplichting € 429.217, met een resterende looptijd van 2 jaren.
- In 2019 is een Limietovereenkomst Financial Lease Pandrecht gesloten van € 2.250.000 ten behoeve van het financieren van nieuwe bedrijfsmiddelen. Middels Trekkingsovereenkomsten is een bedrag van € 1.391.636 opgenomen, waarbij de looptijd per opname ligt tussen de 36 en 84 maanden. De contract rente is per trekkingsovereenkomst gelijk aan de Interest Rate Swap die geldt voor de looptijd, met een minimum van 0%, verhoogd met een opslag. Per Trekkingsovereenkomst wordt ten gunste van ING Lease B.V. een pandrecht, eerste in rang, op het bedrijfsmiddel gevestigd. Ten gunste van de ING Lease B.V. is pandrecht gevestigd op activa tot een bedrag ad € 1.391.481. Ultimo 2023 bedraagt het uitstaande saldo op deze leaseverplichting € 522.131 met een resterende looptijd van 3 jaren.
- In 2020 is een Limietovereenkomst Financial Lease Pandrecht gesloten van € 2.100.000 ten behoeve van het financieren van nieuwe bedrijfsmiddelen. Middels Trekkingsovereenkomsten is een bedrag van € 881.361 opgenomen, waarbij de looptijd per opname ligt tussen de 72 en 84 maanden. De contract rente is per trekkingsovereenkomst gelijk aan de Interest Rate Swap die geldt voor de looptijd, met een minimum van 0%, verhoogd met een opslag. Per Trekkingsovereenkomst wordt ten gunste van ING Lease B.V. een pandrecht, eerste in rang, op het bedrijfsmiddel gevestigd. Ten gunste van de ING Lease B.V. is pandrecht gevestigd op activa tot een bedrag ad € 881.361. Ultimo 2023 bedraagt het uitstaande saldo op deze leaseverplichting € 383.740 met een resterende looptijd van 4 jaren.
- In 2021 is een Limietovereenkomst Financial Lease Pandrecht gesloten van € 6.000.000 ten behoeve van het financieren van nieuwe bedrijfsmiddelen. Middels Trekkingsovereenkomsten is een bedrag van € 3.061.606 opgenomen, waarbij de looptijd per opname ligt tussen de 60 en 84 maanden. De contract rente is per trekkingsovereenkomst gelijk aan de Interest Rate Swap die geldt voor de Looptijd, met een minimum van 0%, verhoogd met een opslag. Per Trekkingsovereenkomst wordt ten gunste van ING Lease B.V. een pandrecht, eerste in rang, op het bedrijfsmiddel gevestigd. Ten gunste van de ING Lease B.V. is pandrecht gevestigd op activa tot een bedrag ad € 3.061.606. Ultimo 2023 bedraagt het uitstaande saldo op deze leaseverplichting € 2.284.153 met een resterende looptijd van 7 jaren.
- In 2023 is een Limietovereenkomst Financial Lease Pandrecht gesloten van € 6.000.000 ten behoeve van het financieren van nieuwe bedrijfsmiddelen. Middels Trekkingsovereenkomsten is een bedrag van € 1.197.149 opgenomen, waarbij de looptijd per opname ligt tussen de 60 en 84 maanden. De contract rente is per trekkingsovereenkomst gelijk aan de Interest Rate Swap die geldt voor de Looptijd, met een minimum van 0%, verhoogd met een opslag. Per Trekkingsovereenkomst wordt ten gunste van ING Lease B.V. een pandrecht, eerste in rang, op het bedrijfsmiddel gevestigd. Ten gunste van de ING Lease B.V. is pandrecht gevestigd op activa tot een bedrag ad € 528.920. Ultimo 2023 bedraagt het uitstaande saldo op deze leaseverplichting € 480.370 met een resterende looptijd van 7 jaren.
- In 2016 is een rentevastlening met oorspronkelijke hoofdsom ad € 2.000.000 tegen 1,72% aangetrokken. Ultimo 2023 was het openstaande saldo op deze lening € 526.316 met een resterende looptijd van 2 jaren en 6 maanden.

- In 2016 is een rentevastlening met oorspronkelijke hoofdsom ad € 2.500.000 tegen 1,70% aangetrokken. Ultimo 2023 was het openstaande saldo op deze lening € 592.308 met een resterende looptijd van 2 jaren en 8 maanden.
- In 2017 is een rentevastlening met oorspronkelijke hoofdsom ad € 600.000 tegen 1,74% aangetrokken. Ultimo 2023 was het openstaande saldo op deze lening € 205.000 met een resterende looptijd van 3 jaren en 5 maanden.
- In 2019 is een rentevastlening met oorspronkelijke hoofdsom ad € 500.000 tegen 2,10% aangetrokken. Ultimo 2023 was het openstaande saldo op deze lening € 75.000 met een resterende looptijd van 9 maanden.
- In 2023 is een rentevastlening met oorspronkelijke hoofdsom ad € 1.500.000 tegen 4,95% aangetrokken. Ultimo 2023 was het openstaande saldo op deze lening € 1.425.000 met een resterende looptijd van 9 jaren en 6 maanden.

Ten behoeve van deze leningen en kredietfaciliteit is een negative pledge/pari passu verklaring afgegeven en een hypotheek op de bedrijfspanden en grond afgegeven van € 6.000.000. Tevens dient de solvabiliteit gedurende de looptijd van de kredietfaciliteit groter te zijn dan 25%. Ultimo 2023 bedraagt deze solvabiliteit 31,5% (2022: 31,8%).

11 KORTLOPENDE SCHULDEN

De kortlopende schulden kunnen als volgt worden onderverdeeld:

11.1 Schulden aan kredietinstellingen	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
Aflossingsverplichting langlopende schulden o/g	718.388	645.170
Aflossingsverplichting Lease	1.127.908	1.061.997
	1.846.296	1.707.167

Het maximaal op te nemen krediet in rekening courant bedraagt € 3.000.000. Hiervan werd zowel in 2023 als in 2022 ultimo boekjaar geen gebruik gemaakt.

11.2 Schulden aan participanten	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
Gemeente Coevorden	134.297	273.623
Gemeente Emmen	3.815.330	3.851.803
Gemeente Hoogeveen	2.157.659	2.346.238
	6.107.286	6.471.664

Dit betreft voornamelijk de vooruitbetaalde voorschotnota's Q1-2024 alsmede de productafrekeningen 2023.

11.3 Belastingen en premies sociale verzekeringen	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
Pensioenen & loonheffing	648.502	604.641
Omzetbelasting	818.814	780.179
Vennootschapsbelasting	55.420	60.565
	1.522.736	1.445.385

Het verloop van de post vennootschapsbelasting (naar de te onderscheiden belastingjaren) is als volgt weer te geven:

	Totaal	2023	2022	2021
	€	€	€	€
Stand per 1 januari	60.565	-	18.569	41.996
Verschuldigd over boekjaar	74.602	74.602	-	-
Totaal	135.167	74.602	18.569	41.996
Mutatie in 2023	(79.747)	(20.463)	(17.288)	(41.996)
Stand per 31 december	55.420	54.139	1.281	-

11.4 Overige schulden en overlopende passiva

	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
Verplichting niet opgenomen vakantiedagen	721.980	621.993
Overige schulden en overlopende passiva	494.911	570.740
	1.216.891	1.192.733

De kortlopende schulden hebben allen een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

12. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

12.1 Operationele leases

Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van operationele leases als volgt te specificeren:

Te betalen:	€
Binnen één jaar	34.505
Tussen één en vijf jaar	75.879
Meer dan vijf jaar	-
Totaal	110.384

12.2 Bankgarantie(s)

Door N.V. Area Reiniging is ten gunste van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu een bankgarantie afgegeven ten bedrage van € 20.000.

12.3 Verplichtingen per balansdatum inzake investeringen

Per balansdatum zijn investeringsverplichtingen aangegaan voor de aanschaf van materieel, installaties en aanpassingen terreinen. De totale investeringsverplichting bedraagt € 4.383.366.

13. SOM DER BEDRIJFSOPBRENGSTEN

De bedrijfsopbrengsten zijn als volgt naar de belangrijkste categorieën te onderscheiden:

	2023	2022
	€	€
Omzet gemeenten	25.795.199	23.945.483
Omzet commerciële activiteiten	3.910.910	3.705.811
Overige omzet	1.370.534	1.361.848
	31.076.643	29.013.142

De omzet wordt alleen in Nederland gerealiseerd en bestaat volledig uit afval- en reinigingsactiviteiten. De groei van de omzet gemeenten in 2023 is met name het gevolg van hogere tonnages, tariefswijzigingen, groei aantal inzamelmiddelen met name binnen gemeenten en hogere inzet gladheidsbestrijding.

14. KOSTEN UITBESTEED WERK EN ANDERE EXTERNE KOSTEN

De kosten kunnen als volgt onderverdeeld worden:

	2023	2022
	€	€
Verwerkingskosten	8.237.079	7.718.474
Inhuur personeel en individueel derden	2.845.113	2.446.350
	11.082.192	10.164.824

De stijging van de verwerkingskosten wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere hoeveelheid ingezamelde tonnages en hogere kosten voor onderhoud inzamelmiddelen als gevolg van uitbreidingen daarin. De stijging van het inhuur personeel en materieel derden wordt met name veroorzaakt door hogere inhuur personeel als gevolg van extra geleverde diensten en hoger ziekteverzuim.

15. LONEN, SALARISSEN, SOCIALE LASTEN EN PENSIOENEN

	2023	2022
	€	€
Lonen en salarissen	7.338.276	6.809.249
Sociale lasten	1.128.604	1.063.711
Pensioenlasten	822.013	904.289
	9.288.893	8.777.249

Gedurende het boekjaar waren er gemiddeld 142 werknemers binnen Nederland in dienst (128,5 fte). (2022: gemiddeld 143 werknemers (129,5 fte)). Het aantal werknemers dat werkzaam is buiten Nederland is nihil.

	2023	2022
	€	€
Commercieel	4	4
Inzameling	51	52
Milieustraten	12	12
Ondersteuning	30	30
Reiniging	24	24
Werkplaats	16	16
Demontage	5	5
	142	143

De beloning voor de Raad van Commissarissen bedroeg in 2023 € 26.437 (2022: € 27.425). Conform de geldende wetgeving wordt van de beloning van de directie, die uit één statutair directeur bestaat, geen melding gemaakt.

16. AFSCHRIJVINGEN

	2023	2022
	€	€
Afschrijvingen materiële vaste activa	3.068.738	2.688.354
	3.068.738	2.688.354

17. OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

	2023	2022
	€	€
Materieelkosten	3.153.438	3.372.770
Overige personeelskosten	823.552	621.147
Kantoorkosten	896.081	927.895
Huisvestingskosten	607.544	420.261
Verkoopkosten	199.276	44.306
Kosten vervoermiddelen	69.222	48.952
Algemene kosten	152.589	179.423
	5.901.702	5.614.754

Materieelkosten omvat kosten van onderhoud en reparatie (eigen materieel en materieel van derden), brandstofkosten, belastingen en verzekeringen. De daling van de materieelkosten in 2023 is voornamelijk gelegen in dalende brandstofprijzen. De overige personeelskosten omvat met name kosten opleiding, onkostenvergoedingen, Arbo, werkkleding en kantinevoorziening. De stijging in 2023 is met name het gevolg van invoering kilometer woon werk vergoeding voor het personeel. De kantoorkosten omvat kosten automatisering, advies/onafhankelijke accountant, telefonie, ICT, drukwerk en porti. De huisvestingskosten bestaan in hoofdzaak uit energie, schoonmaak, huur, belastingen en verzekeringen. De energiekosten zijn met name de oorzaak van de stijging van de huisvestingskosten in 2023.

18. ACCOUNTANTSHONORARIA

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

2023	Pricewater- houseCoopers Accountants N.V.	Overig Pricewater- houseCoopers Accountants N.V. netwerk	Totaal Pricewater- houseCoopers Accountants N.V. netwerk
	€	€	€
Controle van de jaarrekening 2022	8.366	-	8.366
Controle van de jaarrekening 2023	66.220	-	66.220
Fiscale advisering	-	19.626	19.626
Andere niet-controlediensten	7.000	-	7.000
	81.586	19.626	101.212

2022	Pricewater- houseCoopers Accountants N.V.	Overig Pricewater- houseCoopers Accountants N.V. netwerk	Totaal Pricewater- houseCoopers Accountants N.V. netwerk
	€	€	€
Controle van de jaarrekening 2021	2.875	-	2.875
Controle van de jaarrekening 2022	61.315	-	61.315
Fiscale advisering	-	6.309	6.309
Andere niet-controlediensten	4.500	-	4.500
	68.690	6.309	74.999

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de vennootschap zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2023, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

19. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

	2023	2022
	€	€
Rentelasten en soortgelijke kosten	302.450	179.710

20. BELASTINGEN

De belasting over het resultaat ten bedrage van € 74.602 kan als volgt worden toegelicht:

	2023	2022
	€	€
Resultaat vóór belastingen	1.457.426	1.588.251
Latente belastingverplichting	-	-
Acute vennootschapsbelasting huidig boekjaar	74.602	34.723
Vennootschapsbelasting voorgaande boekjaren	-24.758	-4.942
Belasting over het resultaat	49.844	29.781
Effectief belastingtarief	5,1%	2,2%
Toepasselijk belastingtarief	19%	15%

Het effectief belastingtarief wijkt af van het toepasselijk belastingtarief als gevolg van de vrijstelling voor samenwerkingsverbanden zoals gekwalificeerd door de belastingdienst waardoor slechts een deel van het resultaat onder de vennootschapsbelasting valt.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na balansdatum, 31 december 2023, hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan van materiële betekenis op de jaarrekening van N.V. Area Reiniging.

OVERIGE GEGEVENS

2023

OVERIGE GEGEVENS



Statutaire regeling winstbestemming

In de statuten is omtrent de winstbestemming het volgende bepaald:

Artikel 33: Winst. Uitkeringen.

1. De winst staat ter beschikking van de algemene vergadering. Indien en voor zover tot uitkering van winst wordt overgegaan, dient dat te geschieden naar rato van het aantal door de aandeelhouders gehouden aandelen.
2. Uitkeringen kunnen slechts plaats hebben tot ten hoogste het uitkeerbare deel van het eigen vermogen.
3. Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
4. De algemene vergadering kan besluiten tot uitkering van interim-dividend mits aan het vereiste van het tweede lid is voldaan blijkt een tussentijdse vermogensopstelling overeenkomstig het in de wet bepaalde.
5. De algemene vergadering kan met inachtneming van het dienaangaande in lid 2 bepaalde besluiten tot uitkeringen ten laste van een reserve die niet krachtens de wet moet worden aangehouden.

Emmen, 10 april 2024

Area Reiniging N.V.

De directie

Mevr. drs. A.F. Groenewold

De Raad van Commissarissen

Dhr. H. Brink

Dhr. A.J. Zwart

Mevr. M.F. Bezema

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en de raad van commissarissen van N.V. Area Reiniging

Verklaring over de jaarrekening 2023

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van N.V. Area Reiniging ('de vennootschap') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vennootschap op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023 van N.V. Area Reiniging te Emmen gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de winst-en-verliesrekening over 2023; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Area Reiniging zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

NLE00023984.1.1

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Leonard Springerlaan 35, 9727 KB Groningen, Postbus 8060, 9702 KB Groningen
T: 088 792 00 50, F: 088 792 94 24, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot fraude en continuïteit, en de aangelegenheden daaruit, bepaald in de context van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie ter ondersteuning van ons oordeel, zoals onze bevindingen en observaties ten aanzien van de controleaanpak frauderisico's en de controleaanpak continuïteit, moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude geïdentificeerd en ingeschat. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in N.V. Area Reiniging en zijn omgeving en de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de directie inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent en de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar het onderdeel 'Risico's en onzekerheden' van het bestuursverslag als onderdeel van het jaarverslag op pagina 38, waarin de directie haar frauderisicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben ten aanzien van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude de opzet en implementatie van de interne beheersing geëvalueerd, waaronder de frauderisicoanalyse van de directie, de gedragscode, de klokkenluidersregeling en voor zover wij dat noodzakelijk achtten voor onze controle, de werking getoetst van deze interne beheersingsmaatregelen.

Wij hebben de directie, de manager finance & control en de raad van commissarissen gevraagd of zij op de hoogte zijn van feitelijke, vermeende of vermoede fraude. Hieruit volgden geen signalen van feitelijke, vermeende of vermoede fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van frauderisico's.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Geïdentificeerde frauderisico's	Onze controlewerkzaamheden en observaties
Het risico dat de directie maatregelen van interne beheersing doorbreekt	Wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing die het risico op doorbreking van de interne beheersing moeten mitigeren. Daarnaast hebben wij het bestaan en indien noodzakelijk de werking van de maatregelen getoetst in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten. In dit kader hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiliging in de IT-systemen en de mogelijkheid dat hierdoor functiescheidingen worden doorbroken. Onze controle heeft een voornamelijk gegevensgericht karakter. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht, rekening houdend met specifieke tendenties.
De directie bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat zij in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.	

Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door de directie, waaronder risico's op mogelijke afwijkingen als gevolg van fraude op basis van een analyse van mogelijke belangen van de directie.

In dat kader hebben wij aandacht besteed aan:

- journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Wij hebben bijzondere aandacht gehad of er specifieke tendenties zijn ten aanzien van de verantwoording van opbrengsten, kosten en/of investeringen.

Functievermenging in het wijzigen van crediteurenstamgegevens en daarmee het risico op onrechtmatige betalingen

Binnen het betalingsproces is sprake van mogelijke functievermenging tussen het wijzigen van crediteurenstamgegevens en het klaarzetten van betalingen.

Onze werkzaamheden hebben geen materiële afwijkingen aan het licht gebracht in de door de directie verschaft informatie in de jaarrekening en het bestuursverslag.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door de directie.

Wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd, het bestaan en indien van toepassing de werking getoetst van de interne beheersingsmaatregelen rondom de betalingsorganisatie van N.V. Area Reiniging. Wij concluderen dat wij in onze controle niet kunnen steunen op het proces rondom wijzigingen in crediteurenstamgegevens. Onze controle heeft een voornamelijk gegevensgericht karakter.

We hebben specifieke gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd op uitgaande betalingen. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude.

Wij hebben in onze controle een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd. Ook zijn wij tijdens de controle alert gebleven op indicaties van fraude en hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing vormen voor fraude of het niet naleven van wet- en regelgeving.

Controleaanpak continuïteit

De directie heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor ten minste twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening. Hiervoor wordt verwezen naar het onderdeel 'Continuïteit' op pagina 38 van het jaarverslag als onderdeel van het bestuursverslag. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van de directie te evalueren omvatten onder andere:

- Overwegen of de continuïteitsbeoordeling van de directie alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en de directie bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- Nagaan of de directie gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).
- Evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van ten minste twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening rekening houdend met ontwikkelingen in de branche en onze kennis uit de controle.
- Analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan relevante convenanten.
- Inwinnen van inlichtingen bij de directie over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door de directie verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van de directie over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid en is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de controlestandaarden is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer hier sprake van is.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Groningen, 10 april 2024
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

S.J. Dul MSc RA

N.V. Area Reiniging - NLE00023984.1.1

Pagina 5 van 6

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2023 van N.V. Area Reiniging

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

